

Colorkarna

GLASILO DO CINKARNA
Letnik: XXXVI, številka 2
marec 1989
Poština plačana pri PTT
enoti Celje

Celje - skladišče

D-Per
59/1989

5000002543,2

COBISS

KNJIŽNICA E. KARDELJA
MUZEJSKI TRG 1A
63000 CELJE

Naši izdelki
za zdravo rast

NAŠI IZDELKI ZA ZDRAVO RAST

Perspektiva v bio vrtu

V cinkarniškem tozdu Kemija imajo pripravki za zaščito in varstvo rastlin že več kot dvajsetletno tradicijo. V preteklosti smo delali modro galico, razmišljali pa tudi o mikroelementih za živilsko krmo ter sredstvu za zaščito drevesnih glodalcev. Spominjamo se tudi gnojila superfosfat, katerega smo izdelovali v obratu, ki je zelo onesnaževal okolje. Nekoč smo delali tudi gnojila za vrtove in poskuse za izdelovanje mešanih gnojil.

Danes pa izdelujemo rastlinsko zaščitno sredstvo Cuprablau Z, zeleno galico za krmila ter sredstva, ki sodijo v vrsto gnojil Flovit, Humovit in Hygromull. Čeprav je v Jugoslaviji 830 proizvajalcev strupov za zatiranje uničevalcev, ima obrat Cuprablaua veliko razvojno perspektivo. To je namreč pripravek na osnovi bakra, ta pa je najmanj strupen in se uvršča med tiste, ki so še vedno priporočljivi tudi za bio zaščito (integralno zaščito).

Še predlani smo pisali o rekordnem dosežku 100 ton Cuprablaua v starem obratu modrega bakra, kjer je bil razvoj dejansko nemogoč. Danes pa že lahko rečemo, da je prepotrebna obnova obrodila sadove že v razvojnem smislu, kajti delati bo mogoče več različnih kakovosti, finejših pripravkov, prilagojenih na način mehanizacije, ki jo uporabljajo porabniki. S tem se bo lahko zvišalo število porabnikov od vinogradnikov, sadjarjev, vrtnarjev do hmeljarjev. Tržna raziskava je pokazala, da je poleg razvoja potreben tudi

večji tržni nastop s propagando teh izdelkov. Toda brez sodelovanja in stika s porabniki, kot tudi s proizvajalci poljskih pridelkov ne bo šlo. Organizirati bomo morali tudi strokovna srečanja za pridobivanje izkušenj in vsestranskih pogledov ter mnenj o dolgoročnem znanstveno tehnološkem razvoju naših izdelkov.

Za ostala področja agrokemijskega programa iščemo novo lokacijo za izrabljene naprave. Obrat rastnih substratov je prav tako potreben posodobitve predvsem zaradi zastarelega načina pakiranja in tehnologije. Tržna raziskava, ki jo je leta 1986 opravil Zavod za tržnišna istraživanja Zagreb, je pokazala, da tudi ti izdelki, ki se prodajajo pretežno spomladi in jeseni, potrebujejo agresivnejši nastop na trgu ter strokovno povezanost s potrošniki. Svoj intenzivni razvoj pa bodo lahko dosegli šele takrat, ko bo s posodobitvijo možno doseči boljše kakovost in pakiranje v prikladnejši obliki.

NASVET

Ali je odgovor na vaše vprašanje Hygromull?

Pomlad je tisto obdobje leta, ko poleg narave oživimo tudi ljudi. Kar nekako boljše volje smo, polni energije in načrtov. Prično pa se tudi dela zunaj, okoli hiše, na vrtovih in v stanovanju. Predvsem dela, ki so vezana na pridelovanje in vzgojo rastlin zahtevajo premislek in umno načrtovanje. Naj vas zato v tem obdobju spomnim na Hygromull.

Saj ga poznate! To so tisti beli kosmiči v živo rumenih vrečah. Namenjeni so kot pripomoček za uspešnejše in racionalnejše pridelovanje in vzgojo rastlin. Omogočili nam bodo varčevati z vodo v obdobju, ko nas bodo opozarjali najz njo varčujemo, preprečevali venenje rastlin pod močno sončno pripeko, zmanjševali pojav tistih rastlinskih bolezni, ki nastajajo zaradi čestega oroševanja, varčno gospodarili s hranili, zmanjševali potrebno delo z okopavanjem in rahljanjem zemlje ter zagotovili uspešno gojenje rastlin, v sicer zaradi suše, rizičnih primerih.

Kako si ustvariti trato na nasutem dovozu do hiše, vrt na terasi ali v balkonskem koritu? Če hočete ali ne, odgovor je hygromull.

Hygromull vpije vode do tri četrtine svoje prostornine in jo enakomerno ter vso odda rastlinam. Kdaj, je odvisno od bujno-

sti rastline, drenažnosti tal in temperature. Tudi pri močnem zalivanju preprečuje nekoristno odtekanje vode. Zalivanje je za-

SPOROČILO BRALCEM

CINKARNAR STE DOBILI Z VELIKO ZAMUDO ZARADI OKVARE NA STAVNEM STROJU V TISKARNI.

BRALCEM SE ZA TO OPRAVIČUJEMO.

Naslovnico je oblikoval Drago Podvornik

to lahko temeljiteje in v večjih časovnih razmakih, rezultat pa prihranek pri delu in količini porabljenе vode.

Hygromull ima tudi veliko zračno kapaciteto, zato ohranja zemljo rahlo in zmanjšuje potrebo po rahljanju in obdelavi. V zemlji se zelo počasi razkroja. Aktivni ostane tudi 15-20 let. To velja, če ga z obdelavo ne drobimo, sicer pa je njegovo drobljenje proporcionalno z obdelavo. V nekaterih primerih (sajenje trajnic in drevja, zasnova trat in zelenic) je njegova uporaba torej kljub velikim uporabljenim količinam zelo poceni.

Kako torej pravilno uporabljamo hygromull?

Vzgoja lončnic

Pri sajenju oziroma presajanju lončnic, kosmiče hygromulla primešamo substratu, ki ga kupimo v trgovini ali pripravimo sami. Industrijski substrati običajno že vsebujejo nekatere dodatke za vzdrževanje zračne kapacitete (perlit, glinopor), nekateri pa tudi že hygromull (humovit). V tehnologiji vzgoje k hygromullu primešamo še 25-40 % prostornine kosmičev, s čimer zagotovimo večjo zračnost, zlasti pa boljše oskrbo z vodo. Še posebej velja upoštevati, da z uporabo hygromulla racionalneje izkoristimo tudi hranila, ki jih dodajamo z dognovanjem, saj ni nepotrebnih izgub z odtekanjem vode. Večji odstotek hygromulla uporabimo za rastline, ki potrebujejo več vlage oz. bolj drenažna tla (ciklame, praproti, azeleje, rese nasploh), manjši pa dajemo rastlinam, ki potrebujejo težja tla (hortenzije, krizanteme).

Zasajevanje večjih cvetličnih korit na balkonih, dvoriščih in v stanovanju.

Pri zasajevanju korit upoštevamo vse naštetu pri vzgoji lončnic s tem, da poskrbimo za »rezervoar za vodo«. To nam omogočajo plošče hygromulla ali debe-

lejša plast nasutih kosmičev. S ploščami hygromulla debeline 3-5 cm obložimo dno in stene korita. Če je korito globoko 40 cm in več, na dno položimo dve plasti plošč. Sten korita ne obložimo do vrha, da ne bi gledale iz zemlje in kazile videza posajenih rastlin. Na balkonskih koritih, ki so običajno ožja, lahko s ploščami obložimo le dno in zunanjo steno korita. V tako pripravljeno korito nasujemo prej opisani substrat z dodanimi kosmiči in zasadimo s trajnicami ali enoletnimi rastlinami.

Namesto plošč lahko uporabimo tudi kosmiče hygromulla. Te v debelejši plasti, približno četrtino višine korita, nasujemo na dno, pokrijemo pa jih s substratom s primešanimi kosmiči. Ta način je dobrodošel tudi pri plastičnih koritih, ki jih često uporabljamo za vzgojo okrasnih rastlin preko leta na oknih in balkonih, še posebej, če so le ta obrnjena na južno stran.

Pridelovanje zelenjave

Uporaba hygromulla na zelenjavnem vrtu je še posebej dobrodošla pri poletnih setvah zelenjave, ko je deficit vlage največji. V tla ga lahko vgradimo že spomladi ob prekopavanju tal in urejevanju gredic, ali neposredno pred setvijo.

Običajno uporabimo na prostem 1-2 m³ na 100 m², torej zadostuje vreča hygromulla (200 litrov) za 10-20 m².

Uporaba hygromulla je torej enostavna in mnogostranska. Omogoča reševanje nekaterih specifičnih primerov v vzgoji rastlin, hkrati pa prispeva k varčevanju z delom in vodo ter hranili. Poenostavlja vzdrževanje, zmanjšuje stroške vzdrževanja, zato celovito gledano tudi ni draga.

Najpomembnejše pa je, da daje uporaba hygromulla pri vzgoji in gojenju rastlin tudi večjo garancijo za uspeh.

Metka Trobiš-Lednik

MODERNI STROJI POD NAŠIMI STREHAM

Cinkotit bližje »Evropi 92«

Piše: dipl. ing. Franc GUTENBERGER

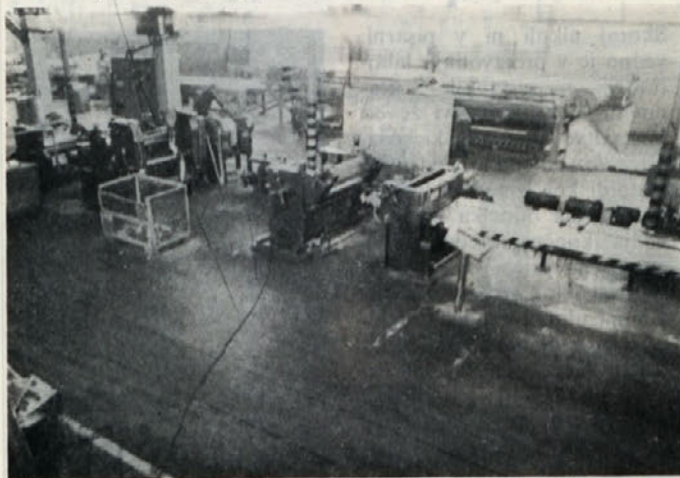
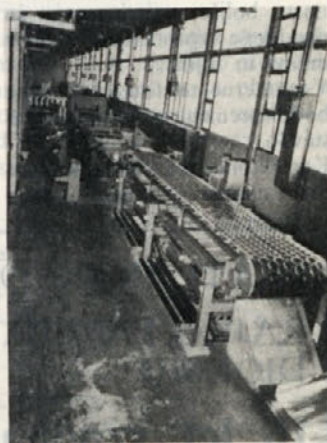
Prejšnja številka »Cinkarnarja« je v uvodniku po zaslugi Draga Podvornika lepo predstavila cinkotit pločevino, ne glede na žalostno ugotovitev, da ne najde pravega mesta na strehah po Jugoslaviji in celo v Cinkarni. Smo pa toliko bolj ponosni, da ta pločevina pokriva mnogo streh širom Evrope, kjer bolj kot pri nas cenijo njeno lepo modro-sivo barvo, dolgo življenjsko dobo in enostavno montažo.

Zavedati pa se moramo, da danes za Evropo ni več pomembna količina, ampak predvsem kakovost. Priprava evropskega tržišča na leto 1992 je segla tudi na področje cink-baker-titanove pločevine. Tako so že v letošnjem letu začeli veljati ostrejši kriteriji za kakovost pločevine, ki gredo v nekaterih primerih celo v pretiravanje. Pri tem niso važne samo dobre mehanske in fizikalne lastnosti, ampak tudi lep površinski videz popolna ravnost, precizen obrez in pakiranje. Zadnji poostreni kriteriji so še bolj potrdili dejstvo, da je naša »nova valjarna« postala že močno zastarela in da vedno težje tehnološko dohajamo naše konkurente.

Svetla točka tega obrata je postala nova razrezna linija. Ta moderna računalniško podprta linija je plod tesnega strokovnega sodelovanja med firmo Andritz iz Graza in Cinkarno. Začetne faze te investicije so bile zelo zahtevne, saj je bilo potrebno zajeti vse specifičnosti obstoječega tehnološkega postopka proizvodnje cinkotit pločevine, upoštevati želje kupcev in gledati nekaj let naprej v predvi-

deno modernizacijo celotnega obrata. Firma Andritz sicer kot dobavitelj opreme ni mogla ponuditi veliko referenc na področju razreznih linij, je pa od ponudnikov edina znala v največji možni meri upoštevati naše želje in zahteve in obenem zagotoviti najmodernejšo opremo.

Oprema je bila dobavljena v roku. Po monaži, ki jo že opravlja Vzdrževanje, je linija že začela predčasno poskusno obratovati. Skupina, določena za proizvodno delo na liniji in vzdrževanje linije, je bila postavljena pred zahtevno nalogo, saj se je večina v skupini

Stara razrezna linija

Zgoraj: Nova ravnalna in razrezna linija

Foto: Lamper

prvič srečala z moderno tehnologijo in regulacijo. Toda nekaj več pozornosti in uživanja v izzivu, ki se je ponujal, je kmalu prineslo rezultate. Danes si brez nove linije ne moremo več zamišljati proizvodnje cinkotit pločevine.

Z novo pridobitvijo nismo dosegli le zelo hitro in precizno rezanje svitkov v plošče, pogosto rešujemo tudi pomanjkljivosti zastarele opreme, kot je končna valjalna proga, kjer je še posebno težko »loviti« ravnost pločevine. Ena najpomembnejših izvedb ravnalnega stroja omogoča popravek večine napak na končni progi kar se valovitosti tiče. Tako se bo po zaslugi nove linije občutno zmanjšal izmet zaradi valovitosti in di-

menzijskih odstopanj končnega proizvoda. Brez večjih naporov je možno razrezati več kot 10.000 ton pločevine letno. V enem preходу lahko vzdolžno in prečno ob sprotne ravnanju razrežemo svitke težke do 4 tone.

Na novo pridobitev smo v TOZD Metalurgiji zelo ponosni, saj preko nje vidimo perspektivo za nadaljnjo prisotnost na najzahtevnejšem tržišču. Toda k »Evropi 92« manjkata še dva taka koraka: Kontinuirani livni stroj in kvarto valjalna proga. Na ta način bo naš cinkotit pokrival še več streh v Evropi in po svetu. Naše strehe pa naj bodo pokrite tako ali drugače, glavno je da bodo pod njimi delali novi, moderni stroji.

Razpis štipendij

Cinkarna Celje razpisuje v skladu z letnim planom izobraževanja za šol. leto 1989/90 naslednje štipendije:

Naziv poklica	Stopnja zahtev.	za delo	ob delu
Valjavec profilov in pločevine	IV	1	-
Kemijski procesničar	IV	5	4
Strugar	IV	2	-
Strojni mehanik	IV	3	-
Elektrikar energetik	IV	1	-
Elektrikar elektronik	IV	1	-
Kemijski tehnik	V	12	3
Strojni tehnik	V	1	-
Ekonomski tehnik	V	1	-
Ing. kemijske tehnologije	VI	2	2
Ing. grafike	VI	1	-
Ing. strojništva	VI	1	-
Ing. elektrotehnike	VI	1	-
Ekonomist-denarništvo in finance	VI	-	1
Dipl. ing. metalurgije	VII	2	-
Dipl. ing. kem. tehnologije	VII	15	2
Dipl. ing. kemije	VII	1	-
Dipl. ing. strojništva	VII	2	-
Dipl. ing. elektrotehnike	VII	1	-
industrijska elektronika	VII	1	-
Dipl. ekonomist-denarništvo in finance	VII	1	-
Dipl. ekonomist-ekonomska	VII	1	1

Kandidati za izobraževanje za delo morajo do 30/6-1989 poslati odboru za kadrovske in splošne zadeve naslednje dokumente:

- prošnjo
- vlogo za uveljavljanje varstvenih pravic (obrazec 8,40)
- potrdilo o osebnem dohodku staršev
- potrdilo o premoženjskem stanju
- potrdilo o številu družinskih članov, ki živijo v skupnem gospodinjstvu
- overjen prepis zadnjega šolskega spričevala oziroma potrdilo višješolske temeljne organizacije o opravljenih izpitih
- potrdilo o vpisu

Kandidati za študij ob delu morajo do 31. maja 1989 poslati odporu za urejanje delovnih razmerij prošnjo, ki mora poleg osebnih podatkov vsebovati še podatke o delih in nalogah, ki jih kandidat opravlja, delovno dobo v naši delovni organizaciji in skupno delovno dobo. K prošnji je treba priložiti še fotokopijo zadnjega šolskega spričevala. Vse prošnje pošljite na naslov:

CINKARNA Celje, Center za izobraževanje, Kidričeva 19, 63000 Celje.

Nepopolnih prošenj komisija ne bo obravnavala.

NAŠA TOVARNA JE VSE ČISTEJŠA Celje prednjači po številu bolezni

Tako so menili delegati občinske skupščine, ki so v februarju razpravljali o izboljšanju okolja v občini. V zadnjem času je ekološko gibanje postalo močno tudi v Celju predvsem po zaslugi Društva za varstvo okolja. V Cinkarni pa že od leta 1978 zmanjšujemo emisijo SO₂ v zraku. Kontroliramo spuste škodljivih snovi v vode in skrbimo za nevarne odpadke ter za urejanje prostora.

V letu 1988 je Cinkarna porabila več kot šest milijard din za ekološko, delež v celotnem prihodu pa predstavlja 1,22 odstotkov. Od sprejetja sanacijskega programa smo zmanjšali količino SO₂ v zraku za 48 odstotkov, do leta 1990 pa jo bomo še za 28 odstotkov.

Že od začetka leta 1986 avtomatsko preko plinskega analizatorja vsake tri minute merimo emisijo SO₂ na vseh treh virih proizvodnje žveplove kisline. V izdelavi je projekt, ki predvideva zbiranje in obdelavo vseh razpoložljivih podatkov za kontrolo onesnaženosti zraka. Projekt izdeluje Inštitut Jožef Štefan iz Ljubljane v sodelovanju z Meteorološkim zavodom. Povezan bo z republiško službo za varstvo zraka na HMZS, ter s Centrom za obveščanje pri SO Celje oziroma Zavodom za socialno medicino in higieno.

Vse kar smo zgradili v zadnjem desetletju, smo opremili s čistilnimi napravami, stare proizvodnje pa počasi opuščamo, v njih pa je pravzaprav že precej zmanjšana proizvodnja in prav tako emisije. Lani oktobra smo na sušilnici ferosulfata zgradili učinkovito čistilno napravo za mokro pranje dimnih plinov in z njo zmanjšali emisijo prahu ferosulfata na dopustno vrednost 50 mg/m³.

Cinkarna se namerava vključiti tudi v projekt varčevanja z energijo iz proizvodnje ter se tako vključiti v omrežje toplotne oskrbe Celja. Trasa za cevovode

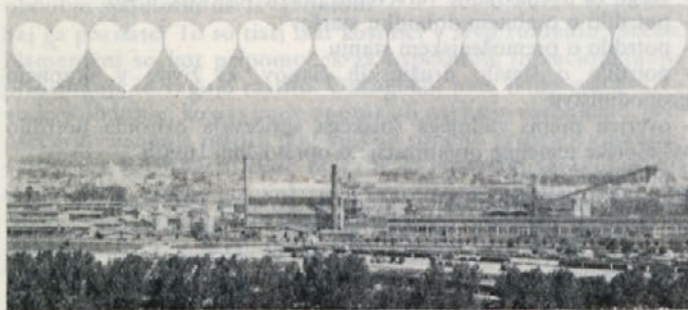
je že zgrajena, izdelana pa je že tudi tehnična dokumentacija za pridobitev 50 m³ deionizirane vode iz žveplove kisline za potrebe napajalnih vod kotlov in proizvodnje titanovega dioksida. Do leta 1990 pa bomo z načrtovano rekonstrukcijo in modernizacijo obrata za proizvodnjo žveplove kisline (KKČ) ferosulfatne linije zmanjšali emisijo SO₂ na uro do dopustne količine 210 kg na uro.

Vključeni pa smo tudi v raziskovalno nalogo »Odstranjevanje odpadkov« v Sloveniji, ki bi dala rešitve za odstranjevanje odpadnih topil. Tik pred zaključkom je izgradnja skladišča za odpadne gorljive snovi v Cinkarni.

Delegati občinske skupščine so med drugim tudi opozorili, da bi bilo prav, če bi analizirali vsebnost nekaterih nevarnih snovi, med temi tudi odpadno sadro iz Cinkarne. Manjši del odlagališča v Bukovžlaku je namenjen ostalim odpadkom iz proizvodnih obratov, ki se praviloma ne odlagajo na Komunalnem odlagališču, medtem ko so vsa naša odlaganja nadzorovana.

V Cinkarni se zavedamo, da onesnaževanje vpliva na naše zdravje, zato se naši strokovnjaki trudijo, da bi čimprej uresničili vse zastavljene naloge, ki smo jih bodisi sami ali pa delegati občinske skupščine, zastavili do konca tega desetletja. Tudi spričo tega, da želimo poleg težke industrije v Celju postaviti temelje še turizmu.

M. G.

MOJA TOVARNA

PRI DELU Z LJUDMI NE SMEMO POZABITI, DA LJUDJE ŽELIJO VEČ KOT ZMOREJO; IMAJO VEČ, KOT POTREBUJEJO IN NAREDIJO VEČ KOT SMEJO, KER VEDO VEČ KOT ZNAJO.

(Eden od strokovno dokazanih pogojev za učinkovitost in kakovost poslovanja)

NOVA PRIDOBITEV

V maju boljše zveze

Preko šestdnevni prvomajskih praznikov bodo naše telefonske naprave priključili na novo telefonsko centralo, ki bo montirana v novem prizidku poleg kadrovske službe.

Cinkarna je imela edina v mariborski in celjski regiji še sedemindvajset let staro telefonsko centralo koračnega sistema, ki kljub petkratni razširitvi ni bila več primerna za vključitev v jugoslovansko omrežje. Letos pa se je vendar našlo toliko denarja za popolno prenovitev telefonije v delovni organizaciji, da ne bo več toliko motenj in vzdrževalnih težav.

Nova Iskrina elektronska centrala SI 2000 bo omogočala boljše slišnost, večjo številčnost, boljše prevezovanje in ugodnejše vzpostavljanje zvez v državi in tujini.

Vse interne telefonske številke bodo spremenjene v štirimestno število.

Ker avtomatski telefonski aparati nimajo vgrajenih vseh

funkcij, ki jih lahko sprejema nova centrala, vzdrževalci in upravljalci telefonske centrale upajo, da jih bodo v naslednjih letih lahko zamenjali z novejšimi.

TODA,

ko boste prišli po praznikih v službo, se ne ustrašite, ko boste dvignili slušalko. Zvok, ki ga slišate sedaj, bo zamenjal nov trajni ton brez presledkov. Ta znak bo pomenil, da lahko že izbirate številke. Drugačen zvok bo tudi pri klicih iz tovarne in v tovarno. V novem internem telefonskem imeniku bodo zapisane vse številke. Naj povemo še to, da bodo telefonske številke za nujne klice le dvomestne.

ZLATI ZNAK 1988

RAJKO PAVLIČ, TOZD TITANOV DIOKSID

16 let vzpona

Skoraj nikoli ni v pisarni, vedno je v proizvodnji, laboratoriju, na sestankih. S titanovim dioksidom živi že od postavitve mogotca, ki sedaj vleče voz po cinkarniški cesti. Najprej kot izumenski tehnik, nato vodja oddelka in sedaj vodja končne predelave, je strokovno prispeval k izboljševanju delovnega procesa in s številnimi ukrepi skupaj s sodelavci pripomogel k izboljšanju kakovosti končnih izdelkov. Tudi zaradi svojega inventivnega pristopa k delu je eden izmed najbolj zaslužnih za doseganje dobrih rezultatov tozda.

IZJAVI

Vodenje Cinkarne po novi zakonodaji

Odgovarja: Marjan PRELEC, predsednik KPO

»Z organizacijskimi spremembami po novi zakonodaji v Cinkarni ni potrebno hiteti. Nobena organizacija čez noč ni dobra ker povzroča nezadovoljstvo. Opravili bomo le manjše spremembe, saj glede na raznolikost naše proizvodnje, ni potrebe po ukinitvi tozdov. V sedanjem vodstvenem timu dobro sodelujemo, kar je zelo pomembno, saj uspehi ne zaostajajo. Tudi za tozde skupnega pomena velja enako, kajti vsak je pomemben zase in

kakšnih večjih sprememb ni potrebnih. Morda bi veljalo razmisliti le o prenosu funkcije skladiščenja v DE Marketing ali pa združiti kakšne funkcije, če bi ugotovili, da je to za tovarno koristno.

Nisem pristaš daljinskega vodenja, zato bom skušal del obveznosti in odgovornosti po novi zakonodaji prenesti na ostale člane vodstvenega tima. Tudi nisem pristaš dušenja iniciative, zato moramo sposobnim odpreti

vsa vrata. Če se ljudje razumejo, imajo uspeh pri delu, delajo z

veseljem in voljo in tako tudi rezultati ne izostajajo.

Odgovarja: Jožica FARČNIK, direktorica tozda Kemija

»Nobene velike organizacijske spremembe niso koristne, če ni utemeljen razlog. Organizacijske pomanjkljivosti je bolje postopno odpravljati, kajti prehitro spreminjanje povzroča hudo kri. Mislim, da je bolje izboljševati sedanjo organiziranost, posebno v smislu racionalizacije.

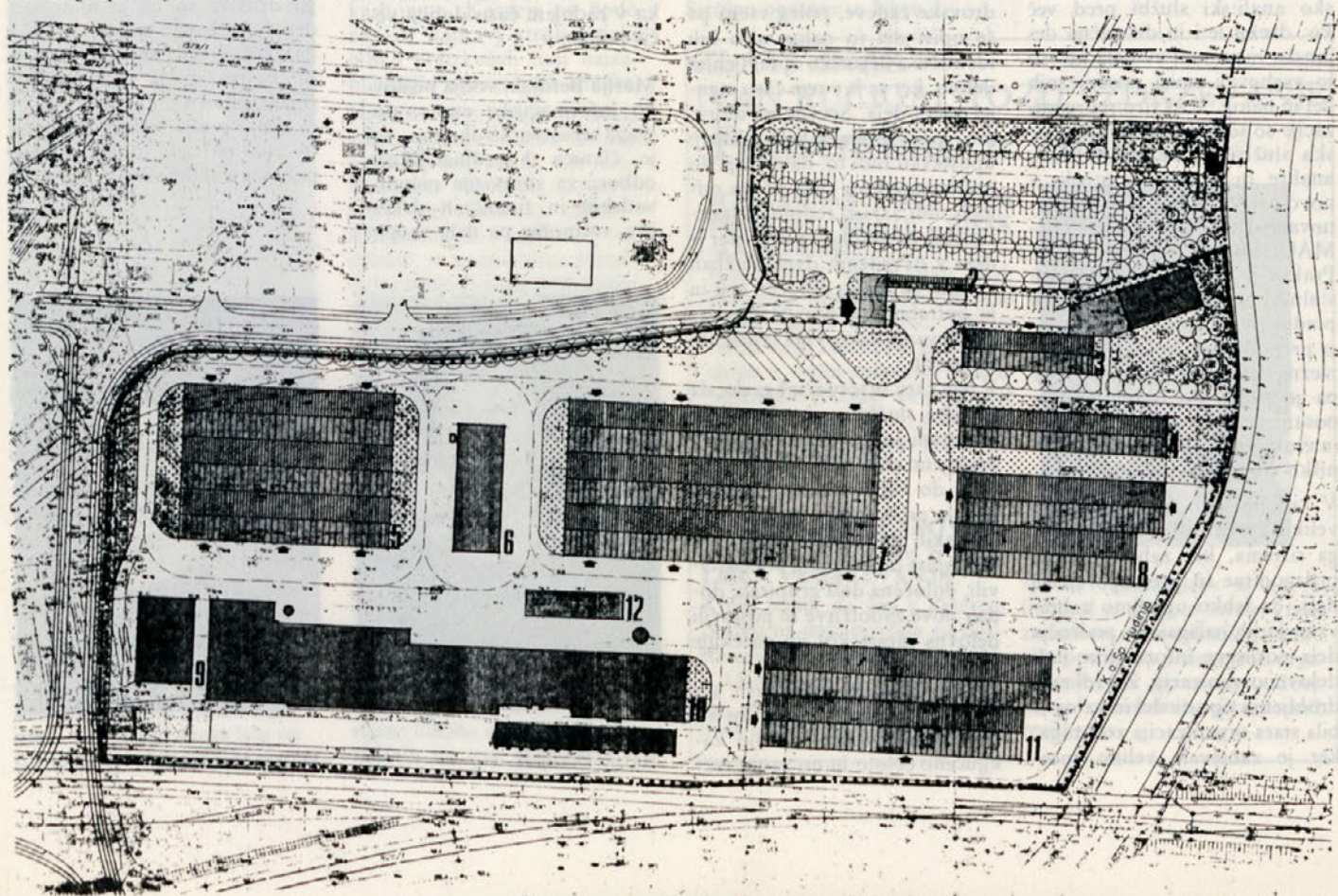
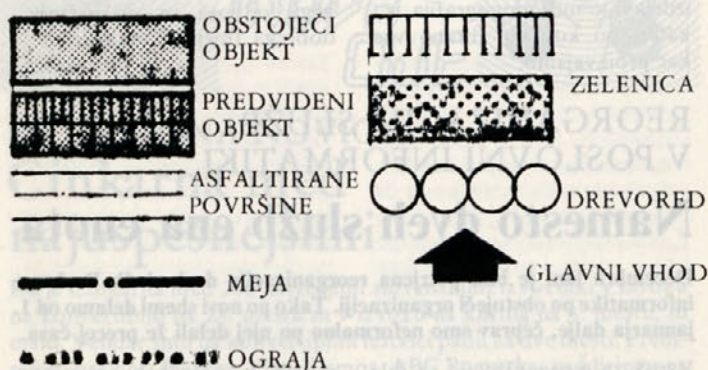
Menim, da smo v zadnjem obdobju veliko napravili. Smisel prestrukturiranja gospodarstva vidim predvsem v posodabljanju, ne le v iskanju novih izdelkov. V Kemiji je bila modernizacija proizvodnje zelo učinkovita, ker imamo šele sedaj možnost te

proizvode še naprej razvijati. Tako lahko bolje vidim perspektivo razvoja v litoponu, barijevih soleh in organskih barvah. Zaradi raznolikosti proizvodnje ima Cinkarna dosti boljše možnosti za prilagajanje tržnemu sistemu gospodarjenja. Obstoječi program moramo tako še bolj intenzivno razvijati. Zato pa je potrebno spremeniti miselnost tako, da bo jasno, da je razvoj stvar Cinkarne, ne pa razvojne službe. Obstoječa proizvodnja in njen razvoj namreč sloni na strokovnih kadrih v teh proizvodnjah.

Razgrnitev zazidalnega načrta starega dela Cinkarne

Stari del Cinkarne želimo zadržati za izgradnjo objektov kot so: uprava podjetja, razvojni laboratorij, izobraževalni center, ohranitev dveh objektov, ki so zaščiteni v okviru spomeniškega varstva (del valjarne in opilnica z objektom plinskih generacij orjev). Ker imamo v tem delu že zgrajeno določeno infrastrukturo, bomo s porušenjem nekaterih objektov pridobili prostor za bodočo izgradnjo udi proizvodnih objektov, katerih proizvodnja ne bo ekološko ogrožena in bo primerna za to okolje. Ob vpadnici magistrale vzhod-zahod želimo zgraditi tudi večji parkirni prostor. Nenazadnje imamo tu že zgrajeno določeno infrastrukturo (računalniška, industrijska in plinska in parna inštalacija, železniška proga ob južni strani opilniških objektov, obratna ambulanca itd.) Iz vsega navedenega, se ko dobri gospodarji temu kompleksu ne moremo odreči.

Legenda

KOMUNICIRANJE S TRŽIŠČEM

Blago se ne hvali več samo

Na področju ekonomske propagande je bil letos sprejet nekoliko spremenjen program. Levji delež bomo namenili ustvarjanju in krepitevi imena Cinkarna ter intenzivnemu predstavljanju nekaterih izdelkov, namenjenih predvsem za maloprodajo.

Pri komuniciranju s trgom je potrebno bolj slediti času. Zato je navsezadnje tudi ime ekonomska propaganda preživeto, saj samo po sebi ne zajema tudi pospeševanja prodaje, osebne prodaje in odnosov z javnostjo. Bolj prikladno je ime komuniciranje s trgom, katerega bomo razdelili na institucionalno in produktno komuniciranje. Cilj prvega je zagotavljati image naše tovarne v okolju, kar bo tudi naša stalna in dolgoročna opredelitev. V pripravi je tudi poenotenje logotipa in zaščitnega znaka Cinkarne. V izdelavi je tudi mogografija, v kateri bo končno zbrano vse, kar proizvajamo.

REORGANIZACIJA SLUŽB
V POSLOVNI INFORMATIKI

Namesto dveh služb ena enota

Decembra lani je bila potrjena reorganizacija dveh služb Poslovne informatike po obstoječi organizaciji. Tako po novi shemi delamo od 1. januarja dalje, čeprav smo neformalno po njej delali že precej časa.

Vzrok za reorganizacijo so ible kadrovske spremembe v plan-sko analitski službi pred več ko dvema leti in drugačna dejanska razporeditev dela, ki so jo vsebovali opisi posameznih del in nalog. V okviru reorganizacije so se združile računovod-ska služba in služba za plan, analize in interno kontrolo v novo organizacijsko enoto imenovano POSLOVNO INFOR-MACIJSKA ENOTA.

Praksa je pokazala, da zaradi stalnih sprememb zakonskih predpisov obstoječa organizacija prepodrobno določa posamezna dela in naloge poleg tega pa je prišlo do reorganizacije posameznih del ob prehodu na interaktivno podprto računalniško obdelavo podatkov.

V zadnjih letih smo pričali zelo velikih sprememb gospodarskega sistema, kar zahteva stalne prilagoditve in prerazporejanje dela, da lahko ugodimo zahtevam, ki jih nalagajo iz področja dela poslovne informatike naši delovni organizaciji. Zaradi razdrobljenih opisov del in nalog je bila stara organizacija zelo toga, ker je zahtevala veliko spre-

Cilj produktnega komuniciranja pa je celostna akcija za predstavitev in pospeševanje prodaje: DIVE, izdelkov anorganske kemije, Silka, Niveðurja, Humovita, Cuprablaa in Cupramixa.

Letos se bomo predstavili na devetih sejnih in imeli tudi poslovne dneve. Naša težnja k tržni usmerjenosti pa bo zahtevala okrog štiri milijarde dinarjev. Cilji tega programa, ki so ga sprejeli v vseh tozdih in KPO, pa ne bodo uresničeni, če pri njihovem uresničevanju ne bomo sodelovali vsi zaposleni tudi v smislu kulturnega odnosa in ustvarjanja dobrega imena Cinkarne.

memb v odločbah in s tem obravnav na Odboru za kadrovske zadeve, poleg vsega pa še opisi del in nalog niso bili identični z dejansko opravljenim delom, ker se je v tem času menjal način dela. Seveda pa moramo pri spremembah odločb upoštevati tudi to, da prihaja do prerazporeditve dela preko odločb tudi zaradi rednih in bolezenskih izostankov z dela, ker je delo v navedenih dveh službah vezano na točno določen rok in je potrebno za pravočasno izpolnjevanje nalog vsak izpad nadomestiti.

V tem času se je tudi izkazalo, da sta obe službi med sabo tesno povezani in da je za hitrejše in usklajeno delo bolje, da je na relaciji do KPO enotno vodstvo. Ker je prišlo vmes tudi do kadrovskih sprememb, smo nekatere opise del in nalog poenostavili, določena dela grupirali, dodali nove zadolžitve in postavili delovna mesta kot jih narekuje sedanji sistem dela.

Pri tem moramo poudariti, da sta vodstvi obeh služb ostali samostojni, vsaka s svojo zaključeno celoto in notranjo raz-

poreditvijo dela in to takšno, ki v sedanjem položaju omogoča hitrejše prilagajanje novostim, ki jih prinaša zakonodaja in niranja razdelitev dela.

Čeprav je bilo veliko dilem okrog tega, kaj je prav in kaj ni, se je sedanja organizacija izkazala kot sprejemljiva tudi ob

sprejemanju novega zakona o podjetjih in še bolj Zakona o računovodstvu, kjer so funkcije spremljanja poslovanja in planiranja, v posameznih členih združene.

Marija Bernjak

1. FEBRUAR-DAN RAČUNOVODSKIH
IN FINANČNIH DELAVCEVMarija in Marička obdarjeni
z najvišjim priznanjem

Ob letošnjem praznovanju dneva računovodskih in finančnih delavcev, je celjsko društvo podelilo priznanje Zlato značko tudi Mariji Hočevar in Mariji Bernjak. Celjsko društvo, ki šteje 2290 članov, od tega jih je 55 iz naše delovne organizacije, deluje že 32 let, ves ta čas pa je Hočevarja njegova poverjenica.

Marija Hočevar, računovodkinja v tozdu Titanov dioksid je v tem mandatnem obdobju tudi članica izvršnega odbora in članica ene od petih komisij pri društvu, komisije za proračun in finance. »Od začetka delovne dobe živim z računovodstvom, zato je sodelovanje v društvu moj velik interes. Tu pridemo v stik vsi tisti, ki se ukvarjamo z isto dejavnostjo, si izmenjujemo mnenja in izkušnje, si pomagamo pri reševanju zapletenih problemov, to zadnje pa je v tem obdobju še posebno pomembno. In zato je naša stroka v zadnjem času dobila večji pomen.«

Marija Bernjak, vodja poslovno informacijske enote, pomaga društvu strokovno, saj je članica koordinacijskega odbora za simpozije računovodskih in finančnih delavcev, večinoma pa dela skupaj

z zvezo ekonomistov SRS in s strokovnimi referati prenaša nova spoznanja s tega področja na ostale udeležence. »Če ti nekdo reče, da dobro opravljaš posel ter da si doprinesel k organizaciji dela in da to tudi opazijo, mi to priznanje veliko pomeni. Je na nek način tudi plačilo za dolgoletni trud, ko na drugi strani nenehno srečujemo ljudi, ki omalovažujejo to stroko. Seveda pa je na tem področju potrebno biti zelo delaven, da greš s časom v korak«.

Najbrž je v naši delovni organizaciji še veliko članov kakega društva in če, je njihovo društvo delovno ter so tudi naši sodelavci v njem kreativni, potem je to tudi veliko priznanje za Cinkarno. Če tudi zunaj cenijo naše kadre, je to ena od zelo pomembnih pohval in učinkovita reklama.

M. G.

Marija Bernjak

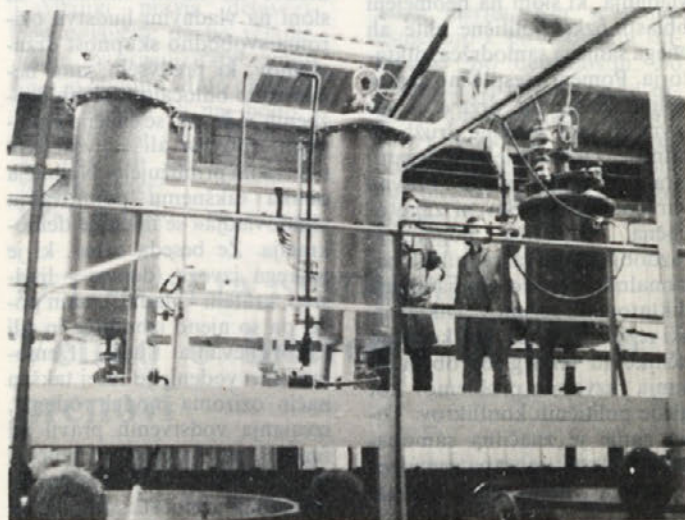

Marija Hočevar

TOVARNA V MALEM

Odprtje pilotne naprave

9. marca so pri obratu barijevega sulfida odprli pilotno napravo za proizvodnjo barijevih soli. Na projektu so delali dipl. ing. Pavel Blagotinšek, dipl. ing. Smilja Marinc, Zoran Veber in sodelavca Instituta Jožef Stefan dr. Boris Žemva in dipl. ing. Janez Bitenc. Naprava je namenjena polindustrijskim poskusom pri osvajanju novih tehnologij oziroma poskusom za morebitno odločitev o izgradnji nove investicije. Ta pot, po kateri naj bi se z uporabo lastnega znanja ustvarjale nove tovarne, je v razvitem svetu že ustaljena, pri nas pa so to prvi začetki.

Zoran Veber in Janez Bitenc si ogledujeta naprave

Boris Žemva, Zoran Veber in Pavel Blagotinšek

Celotno tehnično izvedbo naprave so vzdrževalci OVO Kemije in drugi napravili sami z lastnim znanjem, idejami in voljo. Po lastni zamisli so tudi v celoti izkoristili prostor, ki ni bil najbolj primeren ter dosegli funkcionalno in varno delo. Z intenzivnim delom so napravo uspeli usposobiti v obdobju enega leta ter si s tem pridobili velike izkuš-

nje, katere bodo lahko še uporabili.

Pilotna naprava je trenutno usposobljena za izdelovanje ene od soli, to je barijevega karbonata. Kasneje pa bodo na isti napravi strokovnjaki lahko preizkušali tudi najzahtevnejše anorganske sinteze. Namesto v proizvodnji bodo vzorci novega izdelka testirani na tej napravi in šele nato na tržišču. Skozi vse raziskave bomo tako ugotovili, kakšna je upravičenost izdelovati tak izdelek, v nasprotnem primeru pa bodo ti podatki koristni za druge nove izdelke v kemijski tehnologiji. S tem bo zmanjšan rizik in nepredvidljivi stroški, ki bi nastali, če bi kar zgradili novo tovarno.

Teh zadnjih primerov pa smo v Cinkarni v svoji zgodovini imeli že kar nekaj. Prednost te naprave pa je posebno v tem, da bomo z njo lahko reševali odprta tehnološka in ekološka vprašanja.

Cinkarna je imela za gradnjo pilotne naprave pravzaprav dva vzroka; ima obrat barijevega sulfida in ima finančna sredstva. S tem so tudi odpravljene dileme o razvojnih možnostih na tem področju.

DR. BORIS ŽEMVA
INŠTITUT
JOŽEFA ŠTEFANA:

»Pilotna naprava je rezultat pretoka znanja med strokovnjaki Cinkarne in našega inštituta. Hkrati je to model sodelovanja v timu, kjer se skupno rešujejo problemi. Največja vrednota cinkarniških strokovnjakov pa je, da so delo opravili z lastnim znanjem in materiali. Na tej napravi bo lahko narejeno veliko kemijskih preiskusov za različne proizvodnje. Znanje, ki ga boste še pridobili, boste lahko drago prodali. Cinkarna je tudi ena od prvih,

ki je pilotno napravo naredila zares odlično, do konca premišljeno, zato bom njene strokovnjake postavljaj za vzgled«.

ING. IVAN RUČIGAJ
DIREKTOR TOZDA
VZDRŽEVANJE

Dokazali smo, da znamo tudi sami narediti še tako zahtevne projekte poleg rednega dela. Veseli me, da so med nami sodelavci, ki lahko z znanjem in pridnostjo osvojijo tudi najbolj težke naloge. Želim, da bi naprava čim prej dala kar najboljše rezultate.

SPODBUDNA NOVIC

Cinkarna med
najuspešnejšimi

Da je Cinkarna med 200 največjimi slovenskimi izvozniki v izvozu na konvertibilno na 28. mestu in v izvozu na kliring na 3. mestu, ni malo. Vendar smo na konvertibilni lestvici padli za dve mesti. Prehiteleti so nas npr. Planika, Elan, Tomos, ABC Pomurka, na kliringu pa se vztrajno držimo tretjega mesta, takoj za dvema SOZD-oma, Strojno opremo in Iskro.

ZLATI ZNAK
IVAN RUČIGAJ, TOZD VZDRŽEVANJE
Pomembno je znanje

»CINKARNAR«: KAJ VAM
POMENI ZLATI ZNAK
»CINKARNE«?

Kljub temu, da je zlati znak priznanje posamezniku, ki ima toliko večjo vrednost, ker je odraz volje kolektiva, ga osebno delim z vsemi sodelavci TOZD VZDRŽEVANJE. Je priznanje za naše skupno delo, odraz naših skupnih rezultatov in dosežnih uspehov.

»CINKARNAR«: KAKO GLEDATE
»NA JUTRI« S STALIŠČA
VZDRŽEVANJA?

Kljub temu, da čas v katerem živimo ne daje povoda za optimizem, bo kolektiv »CINKARNE« zmožni moči in znanje, da se bo trdno postavil na nove temelje gospodarjenja. Pri-

spevek vzdrževalcev se bo reflektiral z dvigom strokovnega znanja ter racionalnejšo, trenutnim potrebam prilagojeno organizacijo, kot garancijo za doseganje optimalnih proizvodnih rezultatov.

NA POMOČ - GASILSKI POZDRAV

Brez svojih prostorov

Industrijsko gasilsko društvo Cinkarne bo dve leti brez svojih prostorov, ker bo Cinkarna v tem času zgradila nov večnamenski objekt v novem delu med Valjarno in Transportom, v katerem bo tudi gasilski dom. Gasilci bodo morali od maja letos, ko jim bodo začeli podirati stare, pomanjkljive in neuporabne prostore, delati v različnih prostorih po tovarni.

V tako otežkojenih pogojih bo cinkarniško gasilsko društvo, ki skrbi za splošno varnost ljudi in premoženja, uresničevalo naloge, ki so jih sprejeli na marčevski letni skupščini. V bodoče se želijo še bolj posvetiti ekologiji, strokovni vzgoji članstva, ohranjanju gasilske tradicije povečanju števila članov, posebno žensk in skrbi za veterane ter tako kot doslej opravljati redno dejavnost. Za vse to pa bo potrebna velika iznajdljivost članstva.

V zadnjem letu so precej izboljšali požarno varnost. Z nakupom vozila, z gasilnim topom in polivalno napravo, se je avtomatično povečala sposobnost gašenja začetnih požarov. Uspešno so pogasili 12 požarov, katerih vzrok je še vedno v malomarnosti delavcev do dela in nošenja zaščitnih sredstev. Kako pomanjkljiva je protipožarna kultura zaposlenih kaže tudi podatek, da ni bilo nobenega klica za prisotnost gasilske straže pri varilskih delih v požarno ogroženih okoljih. Malomaren odnos zaposlenih je videti tudi na gasilskih aparatih, za katere gasilski oddelek ustanavlja servisno delavnico in polnilnico. Letos nameravajo usposobiti alarmni sistem s sire-

nami, zamenjati podzemne hidrantne nastavke z nadzemnimi, urediti dostope in črpališča za odvzem požarne vode ter med drugim vsaj prispevati k dvigu požarno varnostne kulture delavcev. Ker pa kakšno večjo ekološko havarijo še niso sposobni v celoti obvladati, se želijo tudi za te potrebe primerne tehnično opremiti.

V preteklem obdobju so bili gasilci zelo zadovoljni s sodelovanjem z različnimi drugimi društvi, posebno z GD Žetale, kamor so včlanjeni tudi cinkarniški delavci. Zato si želijo še tesneje sodelovati z okoliškimi gasilskimi enotami zaradi pomoči v primeru nesreče. Industrijsko gasilsko društvo Cinkarne je na letni skupščini podelilo priznanja. Dobili so jih:

za 30 letno delovanje Drago Cvrtila, Jože Valenčak
za 20 letno delovanje Ivan Mikek, Jože Mavrič, Anton Orel, Stanko Leskovšek, Anton Hriberšek, Ivan Germadnik
za 10 letno delovanje Damjan Remic, Milovan Prelič
za humano pomoč Alojz Konec, Jože Ljubič
za sodelovanje Franc Glušič

M. G.

RAZMIŠLJANJE O MEJAH DEMOKRACIJE

Ljudje se rodijo svobodni

Ce demokratično vodenje dobro funkcionira, je skoraj neogibna posledica medsebojnih razmerij v skupini ali skupnosti, porast zanimanja za delo in delovne morale.

V demokratičnih družbah se težje dosega soglasje glede običnih interesov, toda doseženo soglasje se bolj samodisciplinirano izvaja in je tudi bolj trdno. Demokracija omogoča svobodno uveljavljanje osebnosti in družbenih skupin. Politične odločitve se pripravljajo na osnovi svobodnega soočanja argumentov. Demokracija se zavzema za to, da ne bi prišlo do tiranstva, zato je v demokraciji oblast deljena. Sodna oblast naj bi v demokra-

ciji nadzorovala zakonodajno in izvršno vejo oblasti. V demokratičnem sistemu so izoblikovana jasna stališča do vprašanih gospodarske, izobraževalne, kulturne, znanstvene, zdravstvene, pokojninske itd. politike, med drugim naj bi v takem sistemu deloval tudi učinkovit nadzor države in civilne družbe nad oboroženimi silami, policijo in obveščevalnimi službami, le te so v državi namreč organizirane zato, da bi varovale državljane, da bi skrbele za red in mir, ne pa da bi ljudi terorizirale in jih po nepotrebnem vznemirjale. Demokracija ni neka stalnica, neka danost, temveč je proces, ki se skozi različna obdobja spremi-

nja, njena trdnost in čvrstost pa je v veliki meri odvisna od ekonomske razvitosti posamezne dežele. Prav zato je na najvišjem nivoju v gospodarsko visoko razvitih deželah, v deželah z nižjim narodnim dohodkom pa je ponavadi slabše razvita ali pa je sploh ni.

NASPROTNO OD DEMOKRACIJE

Demokraciji nasproten pojem je diktatura, ki označuje obliko države oziroma metode in način vladanja, ki sloni na neomejeni oblasti ozke politične elite ali enega samega samodržca, diktatorja. Pomeni vsesplošno samovoljno poseganje države v vse javne in tudi zasebne družbene odnose. Uresničuje se z organizirano državno prisilo. Pravna varnost državljanov ni zagotovljena. Najčesteje pogojujejo razdobja hudih razrednih ali nacionalnih nemirov pojavljanja diktatorskih režimov. Diktatorski režimi so lahko kratkoročno učinkoviti tako glede obvladovanja razvojnih problemov kot glede političnih konfliktov. Toda zanje je značilna samopasnost oblasti, uporaba nenadzorovanega državnega nasilja, brezpravni položaj državljanov, pravna negotovost, kult osebnosti, zatiranja svobode misli itd. Dolgoročno so diktature tudi razvojno neučinkovite, o čemer nas informira cel niz zgodovinskih analiz. Za diktaturo je značilna avtoritarna državna oblast. Prav vseeno je, kako se avtoritarizem našemu in kako ideološko razlaga samega sebe.

Le malo je avtoritarnih diktatur, ki ne bi rade veljale celo za nekakšne demokracije novega tipa.

Tako je avtoritarizem lahko »klasična«, vnanje nasilna in brutalna vojaška diktatura a la Pinochet, lahko pa je novodobna, z decentralizacijo zmehčana, vseskozi socialno ali nacionalno demogoška, progresivno in revolucionarno kamuflirana politokracija in militokracija. Prav vseeno je, ali se avtoritarizem legitimira s kultom enkratnega, nezmotljivega voditelja, ali pa postavi na pedestal »zgodovinsko poklicano« organizacijo, avantgardo ipd. V vsakem primeru je avtoritarizem negacija, nasprotje dejanske demokracije. V vseh državah, v katerih se pomembneje uveljavi avtoritarizem, prihaja do omejevanja in kršenja človeških pravic in svoboščin.

Razen demokratičnega in diktatorskega načina vodenja države pa poznamo tudi stanje v dru-

žbi, ki ga imenujemo anarhija ali brezvladje. Le ta označuje nered in stihijo, ki se pojavlja na družbenem, političnem, odnošajsko moralnem in drugih področjih. Cilj vseh političnih združenj naj bi bila ohranitev naravnih in večnih človekovih pravic; te pravice pa so svoboda, lastnina, varnost in odpor proti zatiranju. Človek, ki živi organiziran v družbenopolitični skupnosti imenovani država, si že od Platonovih časov želi takšno obliko države ali način vladanja, ki sloni na vladavini ljudstva oziroma svobodno skupnost državljanov, ki predvsem sami neposredno odločajo o običih družbenih zadevah, se enačijo s skupnimi interesi ali se vsaj tem interesom približujejo. Najbližja oblika takšnemu pojmovanju »ljudovladja« se imenuje demokracija. Že beseda sama, ki je grškega izvora (demos - ljudstvo; kratein - vladati), nam pove, da so njeno izhodišče in cilj zadovoljevanja ljudi. Demokratično vodenje je torej takšen način oziroma model vodenja, izvajanja vodstvenih pravil ali funkcij, pri katerem so bolj ali manj angažirani, soudeleženi vsi pripadniki določene skupine ali pa vsaj večina.

Demokracija sama po sebi ni ne slaba ne dobra, ne moralna ne nemoralna, je pa način organiziranja skupnosti ljudi, ki omogoča in zadovoljuje pogoju dobrega, moralnega itd. za človeka.

NOVO OBDOBJE

Današnje moderne družbe se vedno bolj zavzemajo za takoiimenovano civilno družbo, ki temelji na civilizacijskih dosežkih demokracije, tj. demokratične pravice predvsem civilne pravice in svoboščine. Že Platon je kot učitelj preudarnosti in pravičnosti videl veliko etično vrednoto v skupnosti vseh državljanov, v njihovem vzajemnem življenju, hkrati pa je ostro obsojal sebične, za osebno korist potegujoče se državljane in prav nobenega razloga ni, da se za starodavno modre ideje in ugotovitve ne bi borili tudi mi.

Ljudje se rodijo svobodni, zakaj ne bi takšni živeli do konca svojega življenja?

Zoran Pevec

Literatura:

- Platon, Zakoni
- Dr. V. Sruk, Morala in etika
- Politološke teme, različni avtorji
- Revija Problemi, letnik 1987, št. 1, različni avtorji
- E. Burke, Reflections on the Revolution in France

Potrebovali bomo drugačen sindikat

Tržno usmerjena gospodarska reforma in nova zakonodaja bo po vsem sodeč ustvarila položaj, ko bo delavec po reboval drugače organiziran sindikat, ker bo takorekoč posavljen v mezdni odnos. Naloge sindikata bodo bolj usmerjene v vsebino potreb in zahtev, zaščite in izposavljanju pravic delavcev, pod pogojem, da bo včlanjevanje in organiziranje sindikata svobodno. Zato danes še osaja dilema ali naj bodo v sindikatu vsi člani kolektiva ali ne? Ali bo poslovodni organ izvzet? Vsekakor bodo v novo orga-

niziranem podjetju delavci potrebovali sindikata, ki bo na primer vzpodbujal delavce k izobraževanju, dajal spodbudo za stimulacijo dobrega dela, vzpostavljaj možnosti napredovanja.

Sindikata bo v podjeju moral dobiti veliko večjo vlogo kot v občinskem ali medobčinskem merilu. Ker se danes usmerjajo k povezovanju sindikatov po dejavnostih, bo občinska in medobčinska organiziranost postala vprašljiva. V obdobju prehoda na nove odnose pa je pač bolje kot nič, da je sindikat samo poštar.

LETNA SEJA SINDIKATA

Veliko o interesih in nič o prenovi

Ni delavčevega in eresnega področja, ka erega se delega i le ne konference sindikata ne bi dotaknili. Toda nekateri predsedniki osnovnih organizacij so priznali, da se prav nič niso ukvarjali s problemi dela samega sindikata.

Že Janko Rebov, predsednik sindikata DO, je v uvodu povedal, da je samo polovica sindikalnih skupin dobro de-

lala. Nekaj napredka je bilo na področjih športne, inovacijske in kulturne dejavnosti er pri obveščanju. Izboljšala se je disciplina v tovarni. Še vedno je naša slaba točka varstvo pri delu, saj narašča število invalidov in delavcev z omejenimi možnos mi za delo. Premalo pozornosti je sindikata posvečal stimulaciji strokovnega kadra ter obis-

Janko Rebov, predsednik sindikata, bere poročilo

kom bolnikov, ki so v staležu dalj časa. Delegati so dali pobudo, da bi se v bodoče več posvečalo tudi socialno ogroženim in preprečevanju alkoholizma, ter pomoči v obliki odpravnih oz. doplačil za tiste, ki bi se radi odločili za predčasno upokoji'ev.

Predsednik KPO, Marjan Prelec, se je v razpravi dotaknil tudi tehnoloških viškov, za katere je dejal, da se ni bati, ker pri današnjih in predvidenih poslovnih rezultatih lahko preživimo najmanj 30 delavcev. Naša delovna orga-

nizacija pa že nekaj let zmanjšuje število delavcev in skrbi za racionalnost organiziranega dela ob tem, da nenehno povečuje proizvodnjo. Naša prihodnost pa mora biti usmerjena v še boljše delo in nagrajevanje tistih, ki dobro delajo. Naš cilj je pošteno delo-pošteni odnosi. Predstavniki občinskega sindikata Miro Gozdnikar pa je poudaril, da si mora sindikat izboriti ceno delovne sile, potem pa plačevanje dejanskega dela ovrednotiti v fiksnih zneskih.

O delu komisij

Ob poročilu komisije za družbeni standard je predsednica, Karla Del Negro, povedala znane zahteve sindikata o premajhnem številu preventivnih pregledov, ki jih lahko delavci koristijo, o gradnji las'ne kuhinje, o premajhni zasedenosti doma v Logarski dolini, o kontroli počitniških

zmogljivosti in o tem, da njihovi sklepi nimajo prave čez. Predsednik komisije za špor Franc Smeh pa je izrazil zanimivo pobudo, da bi se cinkarniški špor niki enkrat le no srečali, ob tej priliki pa bi razglasili rezultate in priznanja.

M. G.

**SREBRNI ZNAK 1988
RUDI ARČAN. TOZD
ENERGETIKA**

ZA VZOR

Že 38 le je s svojim marljivim in ves nim delom vzor mlajšim generacijam. Kaj vam pomeni priznanje?

»Zavedam se, da 26 le nelahkega dela ni malenkost. Sodeloval sem pri odločanju in pomagal sodelavcem pri premagovanju težav, zato mi priznanje veliko pomeni.«

Kakšna bo po vašem mnenju prihodnost Cinkarne?

»Že moj oče, ki je delal v Cinkarni vse življenje, je vedno govoril, da Cinkarna ne bo nikoli propadla. Sledim našemu razvoju ehnologije in vidim, da je imel oče prav. Veliko so govorili o krivdi Cin-

karne pri onesnaževanju Celja, sedaj pa vidimo, da ni vse tako.«

OD DOBREGA K NAJBOLJŠEMU

Intergrafika 89

Cinkarna že 12. leto sodeluje na sejmu Intergrafika, ki je bil od 12. do 18. marca letos v Zagrebu.

Naši sodelavci so opravili tudi praktični prikaz razvijanja Kemolit APO-T in NO7 plošč, z videom pa so predstavili tudi potek proizvodnje.

Za stenski koledar »Čuda sveta« je Cinkarna dobila priznanje v kategoriji hišnih koledarjev.

VPRAŠALI SMO

Ali je aktiv žena še potreben

Vera Zupanc, ki jo poznamo tudi kot aktivno rekreativko, je že deveto leto predsednica aktiva žena Cinkarne. Prihodnji mesec pripravljajo skupščino, na kateri bodo izvolili novo vodstvo in sprejeli nov program dela. Ker pa v zadnjem času bolj malo slišimo o njihovi aktivnosti, sploh pa večina ljudi misli, da je aktiv nepotreben, preberimo s kakšnimi problemi se aktiv srečuje.

CINKARNAR: Kakšen je namen obstoja aktiva žena?

VERA: Ustanovitev aktiva je povzročila predvsem nerazumevanje sindikalnih aktivistov, ki so bili takrat predvsem moški, za urejanje socialnih in družinskih razmer delavk. Šlo je predvsem za pomoč tistim ogroženim družinam, ki niso znale najti sredstev, skratka se niso znašle. Sploh pa so bili prikrajšani za dobro in lepo besedo, ki jo je vsak človek v hudih trenutkih še kako potreben.

CINKARNAR: Ali je tako še danes?

VERA: Naš aktiv dela predvsem na humanitarnih aktivnostih. Naša prva naloga je obisk bolnikov. Človek, ki je bolan, nas zelo potrebuje. Ob vsakem obisku ugotavljamo, kako preveč zemarjamo bolne. Je že tako, da dokler delajo, so dobri, ko pa je zbolijo, vsi pozabijo nanj. Vez med sindikatom in aktivom je danes dobra, vendar mislim, da je poslanstvo, ki ga ima aktiv v zadnjem času precej zvođenel. Že tisti občutek posmehovanja, češ, kaj boste, kaj pa ste ve, ali pa primitivno razmišljanje nekaterih, kam se bo pa letos šlo na izlet. Ker nimamo aktiva le za organizacijo izletov, sem počasi zgubila voljo do dela.

CINKARNAR: Kakšno delo

VERA: Če pogledamo obdobje od leta 1980 smo veliko naredili: od razstave ročnih del, množičnega srečanja kmečkih žena iz

Dobrne z našimi sodelavkami, zavzemanje za preventivne ginekološke preglede delavk, organiziranje plavalnih tečajev za otroke in odrasle, obiski bolnih, raznovrstne aktivnosti na področju športa in organiziranja ekskurzij. Smo ena od redkih tovarn, ki še ima aktiv žena. Sodelujemo tudi z drugimi tovarnami, na primer Rašico, se z njimi dopisujemo in obiskujemo.

CINKARNAR: Je po vašem mnenju še smiselno imeti aktiv?

VERA: Želim, da bi ženske vztrajale, kajti aktiv je zelo potreben. Ženska je danes zelo obremenjena, zato je skrb družbe zanjo toliko bolj potrebna. Aktiv žena bi se moral zavzemati za rešitev tistih družbenih vprašanj, s katerimi bi lahko reševali boljšo prihodnost mladih in ne nazadnje našega naroda. Potrebna pa je iniciativa tudi družbenopolitičnih organizacij, da ne bi še naprej vse slonelo na delu posameznika.

porok značajnosti. Kljub vsem tem atributom jih je stoletja dolgo patriarhalno obdobje mračnega srednjega veka preganjalo kot čarovnice, kot nižje bitje, ki je na svetu samo zato, da rodi otroke, skrbi zanje in je priklenjeno v kuhinji. In prav to obdobje je pustilo posledice, ki se marsikdaj in marsikje po svetu odraža v življenju človeštva še danes. Še vedno je na spisku doktorskih titul, političnih in znanstvenih imen manj žensk kot moških. V enciklopedijah, v telefonskih imenikih, med imetniki šoferskih izpitov, stanovanjskih pravic, v redakcijah časopisov in v ostalih medijih še danes zasledimo več moških kot žensk. Toda velika imena kot je Maria Curie iz področja znanosti, Dolores Ibarruri iz področja politike, Gabriela Mistral iz področja umetnosti in neskončna vrsta ostalih nam povejo, da ženska ne samo, da je enaka po svojih sposobnostih moškemu, temveč da ga s svojo razumskostjo in tenkočutnostjo do bivanja na svetu, celo prekaša. Ali niso bili do sedaj nosilci in povzročitelji največjih grozodejstev v zgodovini človeštva prav moški, od Kaligule do fanatičnega liderja nacizma. Težko si je zamisliti, da bi ženska, ki z rojevanjem novega bitja predstavlja ustvarjanje narave in življenja, bila sposobna tako kruto poseči v zgodovino sveta, kot je bil in je še zmožen moški. Zato tako redko najdemo, v tem pojerativnem smislu načina bivanja, imena žensk.

Nasprotja med žensko in moškim zagotovo obstajajo, toda to še zdaleč ne pomeni, da je ženska slabša in manj vredna kot moški. Moški, ki so dolga stoletja krojili in ustvarjali usodo sveta, so tako po svojem okusu izoblikovali življenje in tudi podobo ženske. Dolgo je veljalo, da je ženska »nerazumljiva skrivnost,« in da je protislovno bitje, ki uha ja opredelivam. To vsekakor ni le nedolžen opis dejstev, temveč praviloma uvod v razpravljanje o tem, da ženske ne izpolnjujejo določenih standardov normalne človeškosti. Za tem so se največkrat skrivala razočaranja moških nad dejstvom, da ne razumejo in

»obvladajo« nasprotnega spola. Zato se ni čuditi, da zgornjim izjavam praviloma hitro sledijo očitki kot so, da ženske v bistvu vedno ljubijo le sebe (kot da narcis, ne bi bil pravzaprav moški) in se trudijo, da bi ljubljene objekti ptiregnile nase, celo takrat, ko se zdi, da se povsem žrtvujejo zanj. V teh preprostih izjavah se skriva več kot izdajajo. Skriva se sistem performativnih izjav, s katerimi so vladajoče kulture uspevale v stigmatizaciji žensk kot manjvrednih od moških. Prav tako jim ne moremo odrekat tega, da zadevajo na neko določeno dejanskost v erotičnem življenju moških in žensk.

Da bi se ženske uprle takšnemu konceptu razumevanja njih samih, so se pričele organizirati v različna feministična gibanja, ki imajo svoje korenine v 18. stoletju. Gibanje za emancipacijo žensk je dobilo večji zamah šele v 19. stoletju. Tako je v letu 1865 Luisa Otto - Peters formirala prvo pomembnejšo žensko organizacijo v Nemčiji, v približno enakem obdobju pa so se v Angliji pojavile prve sufražetke (bojevnice za ženske volilne pravice). Na drugi ženski mednarodni konferenci leta 1910 v Köbenhavnu so razglasili 8. marec za mednarodni dan žena. Od takrat do danes se je v razumevanju enakopravnosti med žensko in moškim mnogokaj spremenilo na bolje. Skoraj povsod po svetu imajo sedaj ženske enake pravice kot moški; seveda pa je to še vedno velikokrat ostalo le na papirju. Zelo verjetno je ponavadi tako kot pravi stara slovenska sentenca, da ženska podpira tri vogale hiše, s tem pa seveda pade na njena ramena tudi veliko več dela kot moškemu. Morda se hoče moški odkupiti ženski s tem, da jo hvali in opeva njeno lepoto, toda vse kar je lepo in dobro, pa bodi karkoli, je samo po sebi lepo in dobro, v samem sebi popolno, zunanja hvala mu ni sestavni del. Po hvali torej nič ni slabše ne boljše. Mar smaragd ni več smaragd, če ga ne hvališ...

Zoran Pevec

ZAKAJ DAN ŽENA?

Pesem moja je posoda tvojega imena...

... je samo eden izmed naštetih verzov, ki opevajo in povečujejo ženske od nekdaj pa vse do danes. Od Homerja do najmodernejših časov je ženska burila fantazijo pesnikov, filozofov in zaljubljenecv. Ženska - mati, žena, sestra, hči, ljubica in kurtizana, podoba utelešene zvestobe in grešnica, pol ženska in pol sen, bolj slavljen kot slava o sebi ima predstave in bolj ponižana kot najponižnejša žival. Afroditi

ta boginja ljubezni in ideal lepote, Hera varuhinja družinskega življenja, Ksantipa večna prepirljivka, Helena povzročiteljica vojne in vse neimenovane so krojiteljice usode in življenjske sile sveta. Ženska tako zapletena za skorajda grobo moško racionalnost in tako jasna za življenjsko intuitivnost. Kot simbol predstavlja veliko mater sveta, vse lunarno, zaščitniško, kot podoba je sinonim za vrlino in

**PRIPADNOST TOVARNI DAJMO
ZAČUTITI
SAJ V NJEJ PREPLETAMO ŽIV-
LJENJSKE NITI**

VARNO DELO NI VCEPLJENO V DELAVČEVO MISELNOST

Za polovico nesreč je kriv delavec

V Cinkarni ugotavljamo, da število poškodb pri delu in iz dela upada iz leta v leto, ekonomski pokazatelji pa kažejo nasprotno, da se škoda, ki je zato nastala, realno povečuje in požira dohodek delovne organizacije.

Lanskih 148 poškodb je terjalo 4.240 izgubljenih dni, kar pomeni izgubo dveh delovnih dni na vsakega zaposlenega. 39 odstotkov teh poškodb je nastalo v proizvodnem procesu, kjer so izrabljene zastarele naprave, posledica teh pa so težji delovni pogoji, pogosta obolenja, manjši delovni učinek in večje število invalidov. Služba za varstvo pri delu v svojem letnem poročilu ugotavlja, da je 59 odstotkov nesreč povzročil delavec sam s svojim ravnanjem, ko ni upošteval navodil, pravil, dogovorov ali drugače, bil je malomaren. V 14 odstotkih pa je bila njegova krivda, ker ni nosil zaščitnih sredstev.

Zakon o varstvu pri delu zahteva stalno nadzorstvo, če delavci med delom ravna po ustreznih varstvenih ukrepih, predpisih ali jih pravilno uporabljajo. Odgovorni delavec oziroma vodja delovnega procesa sta osebno zadolžena za tako nadzorstvo, ki ga morata izvajati permanentno. Pri tem ne bi smela dovoljevati nikakršne tolerantnosti, saj gre za zdravje oziroma življenje delavcev. V praksi pa žal ti odgovorni delavci večkrat ostajajo pri opozorilih, namesto da bi ustrezno ukrepali (odstranili delavca z

dela in uvedli postopek zaradi hujše kršitve delovne obveznosti).

Delovna organizacija bi morala tudi vsak primer poškodbe pri delu obravnavati analitično in pri tem spoštovati načelo objektivnosti, torej analizirati vzroke in sprejeti ustrezne ukrepe za preprečevanje morebitnih novih poškodb. Strokovnjaki v razvitem svetu ugotavljajo, da je potrebno pred razporeditvijo na delovno mesto ugotoviti delavčovo usposobljenost za delo, pripravljenost za opravljanje določenega dela, motivacijo za delo in psihofizično sposobnost za delo. Ko pride do poškodbe, se potem analizira, kje je prišlo do spregleda ene od zahtev.

Tudi ni dovolj, da delavec napravi izpit iz varstva pri delu. V letu 1988 je v Cinkarni ta izpit opravilo kar 495 delavcev. Delavec bi moral delovna opravila opravljati toliko časa, dokler se zanesljivo ne ugotovi, da jih zna opravljati brezhibno in varno.

Čeprav preventivi v Cinkarni posvečamo dokajšen pomen, na zdravstveni pregled je bilo poslano 26 odstotkov zaposlenih, se število invalidov povečuje. Invalidov II. in III. kategorije je kar 207. Naš družbeno eko-

nomski sistem in ustava SFRJ pa zagotavljata delavcu varno delo in take delovne pogoje, v katerih ne bo ogroženo njegovo zdravje ali celo življenje.

Ambulanta prve medicinske pomoči je v preteklem letu obiskala 2648 pacientov, med njimi tudi delavce, ki trenutno opravljajo delo v naši delovni organizaciji. Zabeležili so največ poškodb očesa.

Strokovnjaki ugotavljajo, da je tudi za varno delo potrebna motivacija, a to je pri nas šele potrebno vgraditi v način mi-

šljenja in obnašanja. Če delavec sam presodi, da mu na delu grozi neposredna nevarnost za zdravje, zaradi neizvedenih predpisanih varstvenih ukrepov, lahko delo odkloni (47. člen zakona o varstvu pri delu). V tem zakonu pa tudi piše, da se mora delavec prizadevati, da je delo čim bolj varno in opozarjati na morebitne pomanjkljivosti, okvare ali na druge pojave, ki bi lahko pri delu ogrozili njegovo varnost ali varnost drugih delavcev.

Predstavitev manj znanega športa Maraton za srce

Piše: Božo Novković

Zgodovina najdaljšega teka v atletiki sega v leto 490 pred našim štetjem, ko se je pri kraju Maraton v Grčiji desetisočglava atenska vojska spopadla z osemkrat številnejšo perzijsko. Atenci so Perzijce potisnili v morje. Legenda pravi, da so takoj po bitki poslali vojaka Fidipidesa, ki je bil odličen tekač z novico o zmagi v Atene. Izčrpan od bojev in potovanja po hriboviti pokrajini, je sel na cilju izdihnil besede: »Veselite se, zmagali smo« in umrl. Zgodovinar Herodot (484-425 pr.n.š.) omenja poklicnega tekača Filipidesa, ki je pred maratonsko bitko v manj kot 48 urah pretekel 240 km iz Aten do Sparte. Tja so ga poslali s prošnjo za vojaško pomoč zoper Perzijce. Sparatanci pa niso hoteli v boj, preden se ni pokazala polna luna, kar se je zgodilo šele nekaj dni pozneje. Filipides se je z neprijetnim sporočilom vrnil v Atene že naslednji dan.

Kdo je v resnici kriv za trideset tisoč korakov po trdih cestah, ki vabijo vedno večje število ljudi? Prijatelj ustanovitelja modernih olimpijskih iger Pierra de Coubertena, profesor Sorbonne, Michel Breal je predlagal, da se maraton uvrsti vanje.

MARATON ZA ZDRAVJE!

Je izziv, pogled vase in preizkus telesa, iz katerega smo ljudje. Z vsestransko večurno obremenitvijo vrste telesnih mehanizmov pa lahko tistega, ki ne zna ukrepati pravilno, neusmiljeno kaznuje. Marsikoga je prva grenka izkušnja pregnala nazaj v sedeči življenjski slog. 42,195 km dolg cestni tek je lahko le cilj dobro pripravljenega tekmovalca. Večini ostalih tekačev pa veliko več kot na stop v maratonu pomeni maratonski trening, to je zmerno hiter, neprekinjen in reden vsakodnevni tek. Zanje je primernejša tekmovalna razdalja polovični maraton (21 km). A vsega tega se ne bi smeli lotevati brez znanja o delovanju svojega organizma in o načinu vplivanja nanj s treningom. Med ljudmi, ki tečejo, kolesarijo, tečejo na smučeh, so tudi taki, ki ne znajo prisluhniti telesu,

želijo ga celo z močno voljo premagati. To je vrlina vrhunskih športnikov, tistim pa, ki vadijo le za zdravje, pa lahko prehuda vnema škodi. Rekreativni tekači kmalu spremenijo svoj življenjski slog. V njem ni več prostora za kajenje, uživanje alkohola ali preobledenosti. Tek človeka zdravstveno okrepi. Vadbe ne smemo pojmovati kot kazni, ki lahko izničijo vdanost razvadam.

Maraton je dosti več kot le trmasto postavljanje ene noge pred drugo. To je pogodba med telesom in voljo, ki jo lahko sklene le dobro poučen tekač. Če že ne morem trditi, da treniranje maratona podaljšuje življenje, pa lahko zanesljivo rečem, da izničuje dejavnike tveganja srčne bolezni, ki življenje krajša. Temu pa je vredno posvetiti nekaj korakov.

ŽENSKES V MARATONU

V zadnjem času se povečuje število maratonek. Dolga leta ženske niso smele nastopati, pozneje pa so nas krivaj in neuradno nastopale v moških maratonih. Šele 1965 leta so skotini Dale Greig priznali - neuradni - najboljši ženski svetovni dosežek v maratonu 3:27,45. Ženski organizem se enako dobro kot moški prilagaja na dolgotrajne vzdržljivostne obremenitve. Morda celo hitreje, saj je trajalo skoraj 60 let, da so moški premagali 2 uri in 30 minut, ženske pa so se temu dosežku povsem približale že deset let po svojem prvem uradnem nastopu.

Cilji maratonskega treninga je razviti učinkovito srce. To pomeni izboljšati vnos, prenašanje in porabo kisika v telesu. Kdor želi uspeti v maratonu, mora pogosto preteči zelo dolge razdalje. Trideset tisoč korakov je izziv, ki ga premagamo z jekleno voljo in zdravim razumom.

SREBRNI ZNAK 1988 FRANC FLORJANČIČ. TOZD METALURGIJA

Po meri poštenosti

Tik pred upokojitvijo mu je bila s priznanjem izrečena zahvala za dolgoletno prizadevnost in zavzetost za dobro delo in dobre medsebojne odnose med sodelavci. Njegova trnova pot od topilnice. Pika in KKČ je bila redoljubna, inovativna ter tako pokazala, da se da biti dober gospodar in samoupravljaec. Poštenost je bila njegova glavna odlika. Zato so ga imeli radi vsi, ki so delali z njim.

TRIJE DOBITNIKI PRIZNANJ ZA KULTURO

Uresničiti ideje

JELKA RUS, članica dramske sekcije

»V kulturnem življenju v Cinkarni se je v zadnjih štirih letih kar precej spremenilo, več je sodelovanja, idej. To zadnje pa je

največ vredno. Bržkone imajo tudi drugi ideje, vendar jih je treba tudi uresničiti. Morda je kriva kriza, bolj ko je ljudem težko, bolj se družijo. Če pogledam, kdo vse sodeluje v kulturnem življenju, bi težko rekla, da je med njimi tudi kdo iz tistega okolja, kjer šefi nimajo razumevanja za to dejavnost.

Kulturnega ustvarjanja je še veliko, toda marsikdo še živi v anonimnosti. Želela bi, da bi tudi te lahko pritegnili, morda celo s kakšnim razpisom kot je bilo za inovacije.

Pravzaprav ni naključje, da se udeležujem v dramski sekciji. Zrasla sem v družini, kjer je bil oče muzikant. Že v osnovni šoli sem ugotovila, da imam smisel za to, v pedagoški šoli pa sem se tega tudi naučila. Drugače pa je moj najljubši konjiček risanje.

veseljem od začetka vključiti v delovanje pevskega zbora. Poleg tega pa se tudi trudim, da bi petje dobilo trdne korenine v Cinkarni. Da petje ne bi bilo le samo sebi namen, temveč da bi z njim ponesli tudi ime Cinkarne v širši kulturni prostor, ter da bi z njim navsezadnje tudi bogatili človeka in družbo.

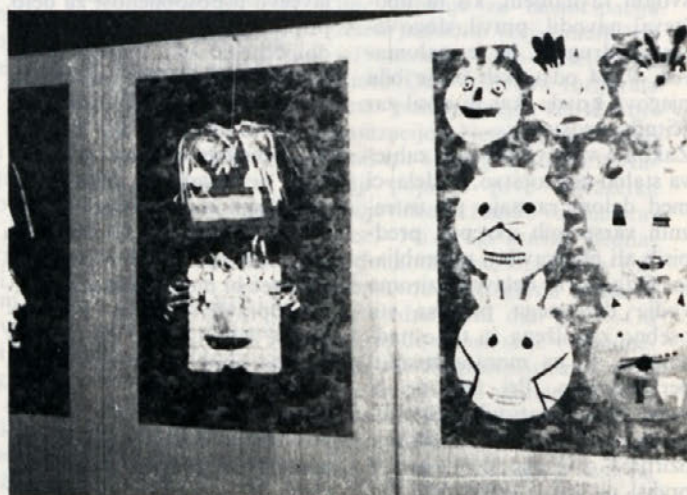
V širšem celjskem področju delujejo zbori s stoletno tradicijo, zato se z njimi ne moremo primerjati. Želimo pa oživiti moški pevski zbor in manjšo skupino - oktet, ki bi lahko zapel brez večjih stroškov na primernih prireditvah.

Kdor poje, slabo ne misli. Vsi, ki pojemo, uspešno opravljamo svoje delovne obveznosti, pojemo, ker s pesmijo povezujemo kole-

tiv v kulturni odnos do sočloveka.

Ob kulturnem prazniku

V februarju je komisija za kulturo pripravila razstavo zanimivih mask, ki so jih izdelali v VVO Tončke Čeeve. Na otvoritveni slovesnosti je komisija podelila tudi priznanja tistim, ki so v letu 1988 največ prispevali k popestritvi kulturnega življenja v naši delovni organizaciji. Priznanje so prejeli: Daniel Perčič, Nevenka Ocepek in Jelka Rus, katere danes predstavljamo, ter folklorna skupina F. Prešeren, Glasbena šola, KUD Zarja, VVO Tončke Čeeve, OŠ Strmec, OŠ Veljka Vlahoviča.

S srcem pri kulturi

NEVENKA OCEPEK, članica pevskega zbora

»Kulturna dejavnost v Cinkarni je razgibana, ker ljudje delajo z ljubeznijo. Ko sem živila še v Hrastniku, sem se zelo veliko vključevala v kulturno in športno dejavnost. Družina, gradnja, majhni otroci pa ti vzamejo čas. Toda želja po petju me je spremljala, dokler z Brigito Cmok nisva začeli razmišljati o ženskem delu pevskega zbora. Na srečo je bilo tedaj tudi veliko drugih somišljenikov in prišlo je do ustanovitve ženskega zbora. Veseli me, da smo dobili novega zborovodjo, z njim smo dobili tudi nov polet in upam, da se bo nekoč o našem zboru tudi slišalo. Ker je veliko delavcev v Cinkarni, ki se radi kulturno udeležujejo, mislim, da bi bilo potrebno organizirati več prireditev znotraj tovarne in zunaj nje. Tako bi

nastopajoči imeli več možnosti za kulturno udeleževanje. Menim, da bi bilo potrebno tudi več reklame, pa bi bilo tudi gledalcev več.

Kultura je zame tudi kulturni odnos

DANIEL PERČIČ, predsednik moškega zbora

Kultura je zame v prvi vrsti kulturni odnos do sočloveka, ljudi. Moja definicija je, da je kultura podoživljanje kulture naše preteklosti na način naših trenutnih možnosti. V Cinkarni je

ta odnos primeren, saj imajo ljudje veliko možnosti za kulturno udeleževanje, pa tudi finančno podporo.

Nekako trideset let je bila moja tiha želja peti, zato sem se z

Proslava, boljša kot vse dosedanje

Takšna je bila ocena gledalk, cinkarnark, ki so doslej v največjem številu prisostvovala proslavi, posvečeni dnevu žena. Prav vse točke so bile lepe, začenši pri Janku Rebovu, predsedniku cinkarniškega sindikata, ki se je pokazal kot dober govornik (teksta ni bral), do Mire Gorenšek, ki je povezovala program in nevede celo pozabila napovedati folklorni ples v drugo (ubogi plesalci so se zastonj preoblekli). Prijeto so nas presenetili nastopajoči »domačini«, ki so pokazali velik posluš od kulturnega ustvarjanja od pisanja besedila za skeč (Jelka Rus) do izvajanja lastne skladbe (Brigita Petre). Nič manj blesteči

niso bili igralci dramske skupine, mladi recitatorji Anica, Branka, Gregor in Bojan ter mešani pevski zbor. V gosteh je bila le folklorna skupina KUD F. Prešeren in trojica učencev iz dveh osnovnih šol.

Branka Fišer, Gregor Korent, Anica Kučič in Bojan Pevec na proslavi ob dnevu žena

Jelka Rus, Bogomir Orter, Branka Fišer, Lenart Horvatič, Ivan Legvart, Zdenka Stvarnik in pes Bela, v skeču »Razveza«

Cinkarnarke so dobile za spomin tudi usnjeno priponko, ki so jo izdelale vzgojiteljice VVO Tončke Čečeve

Pozna se nova taktirka

Mešani pevski zbor Cinkarne ima že štiri mesece novo vodstvo, zborovodjo in dirigenta Franceta KLINARJA. Diplomiral je v Beogradu, specializiral na Dunaju in Salzburgu, bil dirigent simfoničnega orkestra JLA v Beogradu in reprezentativnega orkestra garde, polnih 20 let pa tudi izredni profesor srednje glasbene šole v Beogra-

du. Po 55 letih se je kot upokojenec vrnil v svoj rojstni kraj Celje, kjer sedaj vodi tudi ženski zbor Ipavci iz Šentjurja in moški zbor Otton Župančič iz Ponikve.

Za Cinkarnar je povedal: »Cinkarniški mešani pevski zbor je disciplinirana skupina zagnanih ljudi, ki se trudi zapeti dobro. Vaje, ki so po mojem mnenju premalo le enkrat na teden, so pokazale, da manjka ženskih glasov. V prihodnje bi morali selekcijo glasov opravljati z avdicijo. V tem času sem ugotovil veliko privajenih napak, vendar je te težko odpraviti. Toda z voljo in trdim delom nam bo to gotovo uspelo, saj smo že po nekaj nastopih dobili pohvale. V Štorah na reviji pevskih zborov so nam rekli, da smo napredovali, da je bil naš nastop soliden, dober in lep. Želim, da bo zbor pel tisto, kar jim je všeč. Tisto kar bo pel, mora peti kvalitetno, da poslušalce od poslušanja stisne v grlu, ali pa jim gredo mravljinci po koži«.

PELO BO DEVET TISOČ PEVCEV

Cinkarniški zbor spet v Stični

Junija bodo na 20. taboru slovenskih pevskih zborov v Šentvidu pri Stični med 290 zbori nastopili tudi naši pevci. Mešani pevski zbor Cinkarne se na to že tradicionalno prireditev že pripravlja. Že lani se jim je Stična zapisala v lep spomin, ko je v ubranem petju zapelo za tisoč manj pevcev. Letos se jim bodo pridružili še mladinski zbori.

Mešani pevski zbor Cinkarne pod novo taktirko in v novi preobleki

Na kratko... Bomo imeli svojo industrijsko prodajalno?

Participacija

Od 1. 1. 1989 so participacije v zdravstvu spet bistveno nižje, vrtnile so se na stanje pred 1. julijem 1988. Za recept v lekarnah je treba sedaj plačati 1.000 din (prej 4.400). Ker pa v zdravstvu težave še niso odpravljene, je vprašanje kako dolgo bodo participacije še take.

Misel ali resnica

Dokler bomo imeli pri milijon brezposelnih na tisoče hektarjev neobdelane zemlje, v tovarnah pa 60-odstotno izkoriščenost strojev, bomo tenko piskali. (Bernard Rode, upokojeni direktor)

Leta 1991

Tega leta bo v SFRJ nov popis prebivalstva.

Občinski proračun 89

Znaša 24.813.150.400 din, to je za 133 odstotkov več kot lani. Mimogrede, proračun federacije znaša 206.000.000.000.000, od tega bomo porabili za JLA 146.000.000.000.000 din, znesek za nerazvite in Kosovo pa znaša 1.619.000.000.000 din. Moj kolega Jože je napisal tale komentar: Morali bomo začeti več delati, proračunski komajda še živijo od našega dela.

Plakatiranje

Doslej ni nihče spraševal, če lahko obeša plakate na oglasne deske pri vrataricah. Ko pa se je na eni pojavil plakat SDZ, je bilo to takoj sklenjeno. Tisti, ki se borijo za oblast so pravočasno skočili in v kali zatrli konkurenco.

Upravne zgradbe

Samo Titanov dioksid, Kemija Mozirje in Grafika še nimajo svoje nove upravne zgradbe. Perspektive so odlične!

Obresti

Če bi Hranilno kreditna služba v celjski Cinkarni že delala, bi v februarju za sto vloženih starih milijonov din, dobili 21.7 takih milijonov.

Izjava

Proti uvedbi izrednega stanja je podpisalo v Cinkarni 1226 delavcev od skupno 2326 zaposlenih.

Če delavci Cinkarne svoje proizvode ne moremo kupiti v tovarni ceneje od cene na veliko, potem bi lahko imeli vsaj svojo industrijsko prodajalno. Ideja je v glavah ekonomistov stara že pet let. Danes vam predstavljamo prednosti te ideje, ki pa ni dobila podpore v načrtu za leto 1989.

V idejnem projektu bi bila trgovina montažna, z 80 m² površine (prodajni prostor, priročno skladišče, čuvajnica, sanitarije) in bi stala na mestu, kjer stoji vratarica na vzhodnem vходу v Cinkarno. Tam bi lahko kupovali izdelke široke potrošnje (cuprblau, barve, purpen, DIVO,

flovit), to je proizvode iz agroprograma, gradbenega in zaščitnega programa, gradbene mase, ponudbo pa bi razširili še z zaščitnimi sredstvi po nižjih cenah. Cene bi bile nižje za približno 15 odstotkov. V njej pa bi lahko prodajali tudi proizvode, ki ne ustrezajo kakovosti ali posta-

vljenim normativom. Trgovina pa bi lahko omogočila še razširitev asortimana z ostalim blagom, ki je vezan na naše proizvode na primer gume, plastika in podobno.

Prednost prodajalne bi bila tudi v tem, da bi lahko bila izdelana iz naših gradbenih materialov in bi tako hkrati služila za pokazni objekt za zaščitne materiale in kritino, ki jo izdelujemo pri nas. Zagotovljena bi bila tudi racionalnost, saj bi lahko trgovina s svojim poslovanjem vzdrževala sama sebe in pokrivala stroške osebja. Po današnjih cenah bi tak objekt stal približno 16 milijard din.

Kdo je kriv za slabši plasma Dive?

Z reklamnim sporočilom DIVE je Cinkarna lani načrtovala visoko prodajo novega izdelka tozda Kemije iz Mozirja, vendar se je lepo zastavljena akcija obrnila drugače. Vplivov je bilo več, prepozen prihod na tržišče, slaba kakovost embalaže, slabo propagandno sporočilo na TV. Prav zadnji vpliv pa so v Marketingu skušali analizirati s pomočjo raziskave, ki jo je opravilo podjetje ITEO v Ljubljani.

Na osnovi rezultatov ankete Panela bom - ne bom, ki ga redno izvaja ITEO, je bilo novembra lani ugotovljeno, da so Slovenci na TV sicer opazili reklamo DIVE, vendar sprva niso vedeli, za kaj gre, potem pa so jo v 85 odstotkih povezali z barvo. Anketa je torej pokazala, da propagandno sporočilo ni v celoti krivo za neučinkovito prodajo DI-

VE. Najvažnejše pomanjkljivosti, ki jih je tržišče takoj pokazalo so bile: prašenje, težje nanašanje barve, prepuščanje embalaže, slaba kakovost valjčka in manjša pokrivnost barve kot je v navodilih.

Te pomanjkljivosti sedaj v proizvodnji odpravljajo. Poteka pa tudi pospešena akcija prodaje. V Marketingu že pripravljajo novo propagandno sporočilo, ki bo povedalo, da je pokrivnost barve odlična, delo enostavno brez predpriprav, da lahko barva vsak, da je čiščenje enostavno, embalaža praktična in večnamenska, skratka, da DIVA ni čudež ampak le primerna barva. Letošnji plan prodaje je 150.000 enot DIVE. V proizvodnji pa načrtujejo še en nov izdelek DIVO LUX, ki bo uporabna predvsem za obrtnike.

DIVA

Tretjič na sejmu mode

Cinkarna je letos že tretjič sodelovala na sejmu MODE v Ljubljani. Predstavila je organske barve in tekstilna pomožna sredstva za tekstilno industrijo. Na tem področju smo že nekaj let enako zastopani, saj v razvoju ne napredujemo, tekstilna industrija pa zaradi modnih trendov želi nove barvne odtenke. Trenutno intenzivno razmišljamo o razvoju in posodobitvi obrata organskih barvil da bi mu tako dali nove možnosti.

BISTVO JE V JEDRU

OB OBISKU GREGANOVIČA V CELJU

Od prepovedanega k dovoljenemu

STRANKA, beseda, ki v našem političnem besednjaku ne pojavno ne oblikovno nima domicila, že dalj časa v vsebinskem smislu pretresa domala celotno slovensko, pa tudi jugoslovansko javnost. Vzrok temu je v pobudi za politični pluralizem (ne glede na to, v kakšne okvire se le ta poskuša potisniti). Morda je tudi to bil razlog, da je obisk Branka Greganovića, predsednika ZK ZSMJ in Jožeta Školč, predsednika RK ZSMS, v Celju doživel večjo publiciteto in zanimanje, kot je bilo v navadi ob podobnih obiskih - vsaj kar se tiče obiskov mladinskih funkcionarjev. Kakorkoli že, med tistimi, ki so ob tem dogodku poskušali izvedeti kaj novega, je bila tudi skupinica Cinkarnarjev, v večini grafikov. Pričujoči zapis je le delček tistega, kar je ostalo na rešetu, o čemer, se mi zdi, je vredno obvestiti še koga, razen te skupinice.

Nikjer ne more škoditi malo sistematike, zato je najbolje zreducirati slišano na nekaj točk, saj imajo kljub temu, da se med seboj prepletajo, vsaka zase svojo vsebino, ozadje in perspektivo. Naj bo za uvod PRAVICA DO DRUGAČNOSTI. Najprej ozadje: Že od leta 1962, ko sem se rodil, sem imel pravico do drugačnosti v tisti meri, v kolikor nisem prestopil meja (dogovorjenih, zaukazanih, moralnih, razumskih, itd). Ker pa sam sebe smatram le za neznamenit primer naše celote (imenovane družba), je pri velikih imenih vsa stvar najbrž še potencirana. Tako lahko z malo truda v zgodovini najdemo številne dokaze za naslednje trditve: pravico do drugačnosti so imeli le redki, med seboj dobro povezani posamezniki (obvezno članstvo ZKJ), ostali pa so morali biti ravno tako in ravno toliko drugačni kot izbranci. Posledice drugačne drugačnosti so bile jasne (beri avtorje Torkar, Kavčič, Bavčar). V novejši zgodovini se je nato uveljavil demokratični centralizem, ki pa je prav tako že v osnovi ubral rakovo smer (vsaj glede na obravnavano temo). Logična naveza na pojem individualnosti potegne za sabo še kreativnost, po analizi le-tega pa kmalu pristanemo precej v bližini delnih odgovorov na vprašanja: beg kadrov, zastarela tehnologija, ekonomska KRIZA ipd. Kot pravi Jože Školč, se nekaterih stvari v naši družbi ne more (sme?) imenovati s pravimi imeni in ena takšnih stvari je kriza. Do sedaj so bile to le »neugodne okoliščine, trenutne težave« in podobne besedne zveze. Motijo se tisti, ki so ob tem pomislili, da je vendarle vseeno, ali rečeš krizi ali kako drugače. Pa vendarle ni, kar lahko skozi primere hitro odkrijemo. Tovariš Suvar je še pred

kratim dejal, da bo bobu rekel bob. In ker bobu ni rekel bob, se stvari niso kaj prida spremenile. Analogno krize ne bomo odpravili, dokler bomo reševali trenutne probleme in neugodne okoliščine, pač pa le s tem, da ji bomo spodrecali noge (na primer s samostojnostjo in neodvisnostjo bančnega sistema). Pač pa smo pričla dokazom nespособnosti in nepripravljenosti naših političnih vzrokov za reševanje kriz (še posebej kosovske). Druga takšna prepovedana beseda je STRANKA, pojmovana kot sestavni del političnega pluralizma. In zakaj je prepovedana ta beseda? V ustavi je predpisano pet (5) družbenopolitičnih organizacij (ki-se-lahko-ukvarjajo-s-politiko). Ker pa je v naši pravni praksi (in videti je), da sedaj tudi v življenju prepovedano vse, kar ni izrecno dovoljeno, strank NI. In jih ne bo, vsaj dokler... Kakorkoli že, vse zveze in ostale organizacije, ki rastejo v naši ožji domovini kot gobe po dežju, delujejo v okviru SZDL, njihovi programi pa so si podobni kot jajce jajcu, le da je eno znesla grahasta, drugo rdeča, tretje črna kokoš itd. In spet smo pri pravici drugačnosti in skozi to borbi za oblast.

Vse do sedaj napisano je pravzaprav uvod v predstavitev trenutnih dogajanj znotraj glavnega nosilca, akterja politične pomladi, pri ZSMS - najprej o vsebinski inovaciji 12. kongresa iz Krškega, pri FRONTNOSTI. Mnenja, ali je frontnost ZSMS še produktivna ali ne, so še vedno različna. Moje osebno mnenje je, da je v Krškem začrtan okvir postal že preozek spričo izredne dinamike na politični sceni. Skozi to prizmo gledam sklep zadnje konference RK ZSMS, da bo 13. kongres še letos, pomenil začetek odmiranja dosedanje oblike organizira-

nja in načina dela organizacije mladih, seveda če bo prišlo tudi v celotni družbi do popolne pluralizacije, kot to tedenco zastopa ena izmed FRAKCIJ v ZSMJ. Omenjam jih izključno zaradi tega, ker poznavanje letih lahko v mnogočem razloži celotno dogajanje na politični sceni v Jugoslaviji (celo med cinkarniško mladino). Tako bi lahko v ZSMJ uokvirili tri frakcije in sicer: komsomolsko, ki zagovarja poenotenje celo do stopnje totalitarizma, kjer je ponekod prisoten tudi kult osebnosti; nadalje federalisti, ki zagovarjajo samostojnost posameznih segmentov in nato usklajevanje interesov na višjih ravneh; ter frakcijo popolne pluralizacije (strankarski tip), ki predvsem zagovarja boj različnih programov. Razmerje moči med posameznimi frakcijami je zelo različno, kot tudi ne moremo reči, da je vse zgolj črno-belo. Odtlenki so zelo različni tudi znotraj frakcij. Bistvo situacije v ZSMJ je, da se postopoma zmanjšuje delež tistih, ki dajejo biano zaupnico le eni ozki struji, ampak se pojavljajo konfrontacije na konkretnih primerih in programih. Eden teh programov je dokument ZA DEMOKRACIJO, ki ga je »zakrivilo« predsedstvo RK ZSMS. Ta izrazito v smeri popolne pluralizacije naravnani dokument in njegovo sprejetje na RK, je razmerje moči in smer delovanja slovenske mladine jasno določil.

Namesto epiloga pa povejmo še to, da je bil dokument obravnavan tudi na predsedstvu OO ZSMS TOZD Grafika. Tokrat je eno od vprašanj v diskusiji bilo tudi naslednje: Ali je takšen volilni sistem, kot se v dokumentu predlaga (vzorec po zahodnih modelih demokracije), že sam po sebi dovoljše zagotovilo za NADZOR nad oblastjo? Vprašanje smo posredovali Branku Greganoviću, ki je v odgovoru dejal, da ta predlog (oziroma eventualna realizacija) NE zagotavlja učinkovitega nadzora nad oblastjo, da pa bi le-ta bil mnogo, mnogo boljši od obstoječega. Kakorkoli že, na politični pluralizem bomo verjetno še nekaj časa čakali, do takrat pa bomo pač prisiljeni sprejemati to, kar imamo.

P.S. V vseh zahodnih demokracijah, pa se bodo medtem še naprej trudili, da bi učinkovitost nadzora še povečali, ali bolje, da bi ga iznašli.

Bojan Pevec

Na kratko...

Medvedja usluga propagandi

Na enem od številnih službenih avtomobilov, ki se vozijo po Cinkarni in turističnem mestu Celju piše: Titan v diksid. Prvi hip je prebrati Titanov disko in ker ta cinkarniški toz nima nič skupnega z muziko, bi naj to bila reklama. Če bi vsi obrati imeli na svojih avtomobilih svoje napise, bi najbrž kaj čudno izgledal napis žveplove kisline. Da pa o celostni podobi CC ne govorimo.

Popis

V Delovni enoti Marketing so naredili popis materialov, ki jih Cinkarna izdeluje in ga izročili Investicijski službi.

Če zaprete vrata vsem napakam, bo tudi resnica ostala zunaj.

Tagore

Zadnjič ni prvič. Enkrat je zadnjikrat.

Tri anekdote tega dvomesečja

Grškemu pesniku je tiran Polikrat podaril veliko takratnega denarja. Pesnik je vso noč prebedel v premišljevanju, kako bi denar porabil. Čez nekaj dni je denar raje vrnil rekoč: »Darilo je bogato, a spatec je vreden dosti več«.

Anakreon

Moški pri petdesetih letih premisli, preden poklekne pred žensko, ker ne ve več, kako bo lahko vstal.

Anonieh

- Kako to, da delavci obiskujejo direktorje, direktorji pa ne delavcev?

- Zato, ker tudi zdravniki obiskujejo bolnike, ne bolniki zdravnikov!

NAGRADNA KRIŽANKA št. 2

[illegible]

1	2	3	4	5
6	7	8	9	10
11	12	13	14	15

NAGRADNA KRIŽANKA 2
Rešitev kupona pošljite v uredništvo do 10.5.1989. Nagrade so 50.000, 30.000 in 20.000 din.

Četrta tolažilna nagrada: knjižna. Obilo sreče!

REŠITEV NAGRADNE KRI-
ŽANKE ŠT. 1

Vodoravno: ONO, VSTOP, LI-

KAR, IPAVEC, CENTRAL-
NE, GE, DELAVNICE, SAN,
DEVA, AE, ALMA, RUTIL,
STALIN, ŠA, NAKANA, RA-
KEK, MA, IVANA KOVILI-
CA, OLERON, LENIN, FA-
RAON, LIRIKA, LANA, RO-
SE. KAC. AM.

Rešitev kupona: SEBE VPRAŠAM IN VSE VEM.

Nagrajenci: 1. Mija in Viki Pec-
vec, upokojenca 2. Milan KRI-
STAN, Vzdrževanje 3. Amadeo
DOLENC, Transport in skla-
dišča, tolažilna: sodelovanje pri
naslednjem žrebanju Marta BIZ-
JAK KRETIČ, Kemija Mozirje.

Čestitamo!

ZAHVALA

Ob boleči in nenadni izgubi našega dragega moža in očeta Baltazarja OGRAJENŠKA, se delavcem »Cinkarne« zahvaljujemo za izrečeno sožalje, podarjeno cvetje in denarno pomoč ter številno spremstvo na njegovi zadnji poti. Posebej se zahvaljujemo njegovim najožjim sodelavcem, ki so nam v teh žalostnih dneh stali ob strani.

žena Anita s hčerko Mojco in sinom Petrom

ZAHVALA

Ob smrti našega ljubega moža, očeta, deda in pradedu Franca BRATINE, starejšega upokojenca Cinkarne, se iskreno zahvaljujemo kolektivu Cinkarna za podarjen venec in izražena sožalja sodelavcev pri spremstvu na njegovi zadnji poti.

Žalujoča žena s sinovi

ZAHVALA

Vsem prijateljem in sodelavcem se lepo zahvaljujemo, ker so nam v trenutkih največje bridkosti s svojim sočustvovanjem pomagali.

družina ERJAVC

ZAHVALA

Ob boleči izgubi ljube mame se iskreno zahvaljujem sodelavkam računovodske službe za darovano cvetje, izraze sožalja in uteho v teh težkih trenutkih.

hči Mira ŽGAJNER

ZAHVALA

Ob boleči izgubi moža in očeta Jožeta PLAHUTE, se iskreno zahvaljujemo kolektivu Cinkarne za darovano cvetje.

žena Ana, sin Jože in hči Erika

Ob boleči izgubi dragega moža Alojza BLAŽIČA se iskreno zahvaljujemo delavcem titanovega dioksida in vzdrževanja za darovano cvetje, denarno pomoč in tolažilne besede.

Žena in hči

ISKRENA ŽELJA

Pred kratkim sta slavila Abrahama dva naša sodelavca, ki sta v svojem dolgoletnem delu v Cinkarni, našla veliko časa, razumevanja in volje do športne rekreacije. Mnogo sodelavcev sta vpeljala na isto pot ter jih naučila zdravega življenja. Našima slavljencema, Francu SMEHU in Tomu ŽOLGERJU, želimo vse najboljše.

Športnice in športniki Cinkarne

Ob boleči izgubi drage mame, **Franciške PERČIČ**, se iskreno zahvaljujem vsem sodelavcem Cinkarne za izrečeno sožalje. Posebej se zahvaljujem sodelavcem Splošne službe in vsem ostalim, ki so darovali cvetje in jo pospremili na njeni zadnji poti.

Daniil Perčič

Danijel Perčič

PISMO Z OBRENOVCA

Ker ne vem kje bi začel, vse delavke in delavce lepo pozdravljam, delavkam ženam in mamicam pa ob 8. marcu želim vse najboljše in veliko uspeha pri nadaljnjem delu.

Zahvaljujem se vam za trud, da ste poslali Cinkarnar v Srbijo. Zelo rad ga berem in želim, da mi ga še naprej pošiljate. Upam, da moje pismo ne bo romalo v koš.

Benjamin BOHORČ

Glasilno delovne organizacije Cinkarna izhaja mesečno. Ureja ga uredniški odbor, predsednik Maks Pečnjik, člani Amadeo Dolenc, Darja Vovk, Lenart Horvatič. Glavna urednica Mira Gorenšek, odgovorni urednik Leopold Slapnik, lektorica Jelka Bombač. Naslov uredništva: Cinkarnar, Cinkarna, Kidričeva 19, Celje, tel.: 33112, int. 353. Tiska tiskarna Cinkarna v nakladi 3.000 izvodov. Cinkarnar je brezplačno na razpolago vsem članom kolektiva, upokojencem in študentom.

Na podlagi izjave sekretariata za informacije SRS št. 421-1/72 z dne 5. 4. 1974 je glasilo oproščeno temeljnega prometnega davka.

cinKarnar